

Svenči gazda SLOVENSKÁ LUDOVÁ ROZPRÁVKA Kde bolo, tam bolo, žil v jednej dedine dobrák Svenči gazda. Raz k nemu zabľúdili na noc dvaja unavení pútnici. Svenči gazda ich prijal, ako druhých počestných prijímal: dal im chlieb, mlieko a uložil ich k teplej peci.

Ráno pri odchode sa ho spýtal jeden z pútnikov:

„No, Svenči gazda, dobre si nás opatril. Čože ti za to dáme?“

„A čože by ste za to dali? Dobré slovo a viac nič!“ odpovedal Svenči gazda.

„No, len si ty voľačo zažiadaš!“ povedal prvý pútnik.

A tu druhý pútnik pošepol Svenčimu do ucha:

„Pýtaj si slávu večnú.“

„Eh, čoby tam slámu večnú či jačmennú, či akú tam, tej mám i tak dosť!“ hovoril gazda, lebo nedopočul dobre pútnikove slová.

„Ale keď už nechcete len tak darmo odísť, naučte ma, čo to pes breše, kôň erdží, sviňa kvičí. Ja som si na tom už dosť hlavu nalámam, a nemôžem tomu stále porozumieť. A vy, keď ste už takí múdri na všetko, iste ma naučíte rozumieť zvieracej reči.“

Čo si gazda želal, stalo sa. Len musel sľúbiť, že to nikomu neprezradí, ak len nechce prísť o život.

Vybral sa potom Svenči gazda aj so svojou ženou na salaš. On si sadol na koňa a ona na žrebnú kobyľu. Keď kôň predbehol kobyľu, odrazu zaerdžal:

„Ponáhľaj sa rýchlejšie za mnou!“

A kobyľa mu naspäť zaerdžala:

„Dobre ti je, keď nesieš jedného, ale mne je ťažko, lebo nesiem dvoch!“

Svenči to rozumel a rád bol, čo mu tí dvaja prezradili: že jeho žena čaká dieťaťko.

Prišli na salaš. Tu ako sa ovce vrátili z paše a vohnali ich do košiara, prikradol sa z húšťa-vy vlk. Starý pes ho zaňuchal a začal brechať:

„Poď len, poď, hneď ťa roztrhám!“

Mladý pes však zabrechal:

„Príď si, vlčko, príď po tučnú ovečku, budem aspoň košťalíky oberať.“

I tomu Svenči rozumel a mladého psa vyhnal, zato starého pochválil.

Ako išli domov a starý pes s nimi, začne ho žena unúvať:

„Ty, Svenči, povedzže mi, prečo si odohnal toho psíka.“

On dlho nič, ale žena neprestala dovedať, až jej sľúbil, že jej všetko doma povie. Starý pes hneď ovesil chvost a kľuckal ako oparený za nimi.

Keď prišli domov, dali psovi žrať. Pes však nechcel, ale plakal, až mu do šaflíka padali slzy ako hrachy. Pribehol k nemu kohút:

„Dunčo, prečo nežerieš?“

„Nechce sa mi,“ odpovedal Dunčo.

„Nuž, ale prečo by sa ti nechcelo? Pozri len, aké masťné pomyje a aké dobré kúsky od obeda po nich plávajú!“ vyberal si kohút jeden po druhom.

Ale rozžialený pes vraví:

„Nechaj si to radšej na kar, keď si taký pahlný.“

„Nuž, ale komu na kar?“

„Neborákovi nášmu gazdovi. Zabudol na sľub a chce žene vyjaviť, že rozumie našej reči.“

„Ale to by bol blázon,“ povie kohút. „Vari by si nevedel spraviť poriadok s jednou jazyčnicou zvedavou? Veď ja ich mám na dvore aj desať, a keď mi jedna dačo také zakrákorí, hneď ju dochytím a vyšticujem!“

Svenči gazda to počul a veru žene nič neprezradil. A keď veľmi domrzala, pohrozil jej:

„Len sa vyzvedaj na také veci, čo sa ti nepatrí vedieť, veď ti ja ukážem!“

Žena hneď stíchla, odišla do komory a tam sa vyrumádzgala. Nikdy viac ho už potom neunúvala.

Vtom však zakvičali malé prasce na dvore. Behali za matkou a vyvolávali:

„Kde si, kde si?“

Svenči gazda vybehol na dvor, čo sa to

tam robí. Vtom dobehla stará prasucha a prasatá začnú jej dohovárať:

„Čože si ty za mať, keď nám nedáš jest? Kde si bola toľké časy?“

„Čušte, deti,“ zachrochce stará. „Nič neviete! Ryla som ja v sade a vyryla som gazdovi poklad, aby nás mal aj naďalej čím chovať, lebo gazdiná rozfrňadila už vyše polovice majetku!“

Svenčí sa iba za nos chytil, že veru prasa

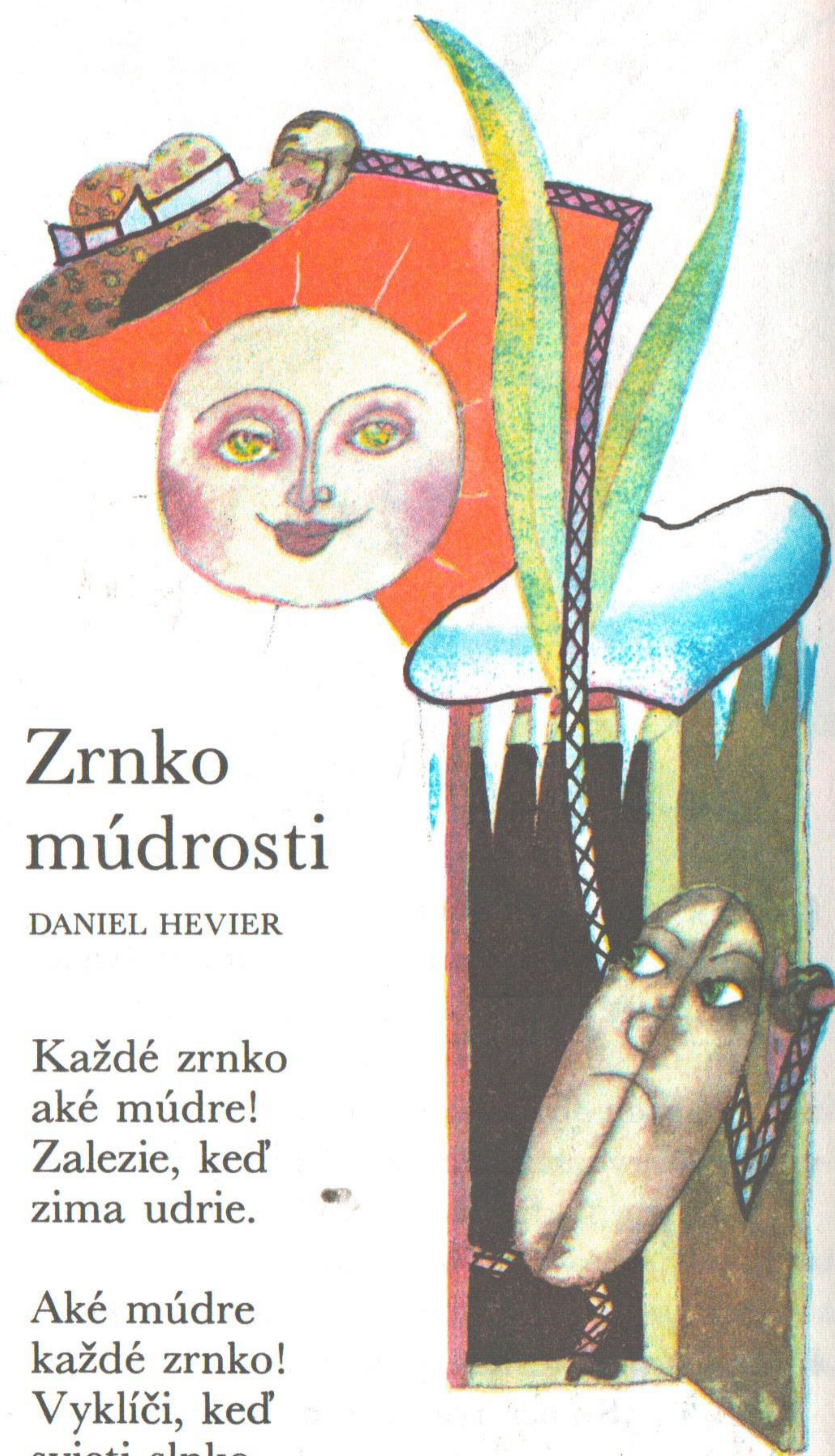
Jarné zázraky

EVA LUKÁČOVÁ

Na jar príde malá víla Aprílka.
Dýchne na stromčeky,
až im srdce poskočí.
Pustí z vrecka belasého motýľka.
Smutným ľuďom kvapne
čosi krásne
do očí.

vie, kde a načo rýpať. Išiel do sadu, poklad si zobral a gazdoval opatrnejšie, už sa na márnotravnú ženu nespoliehal. Žije a dosiaľ rozumie, čo zvieratá medzi sebou hovoria. No ak by medzičasom predsa len zomrel, nuž iste poradil druhým mužom, aby sa dovŕtípili a urobili tak ako on: nezverovali nijaké tajomstvo ženám a spravovali majetok pevnou rukou.

Prerозprával PETER GLOCKO

Zrnko múdrosti

DANIEL HEVIER

Každé zrnko
aké múdre!
Zalezie, keď
zima udrie.

Aké múdre
každé zrnko!
Vyklíči, keď
svieti slnko.

Cestovateľ

IRENA GÁLOVÁ

Ešte donedávna bol Branko indiánskym náčelníkom. Odteraz však chce byť cestovateľom. Veľkým! Deti z Nezábudkovej ulice to dobre vedia. Aj mama vie, o čom Branko sníva, preto mu kúpila kufrík. Z jednej strany kufrička sa smeje ťava a z druhej zasa žirafa.

„Aký krásny kufor!“ teší sa Branko. „Môžem s ním hneď odcestovať?“

„Pravdaže,“ vraví mama.

Branko si balí veci na ďalekú cestu. Nožíkovú rybičku, sklenú guľku, čo mení farby, jeden biely a jeden čierny kamienok, papierovú peňaženku, počarbanú gumu, čo sa sama vygumuje, a ešte

Zebra

MILOŠ MACOUREK

Zebra je vzácne zviera. S každým rokom je vzácnejšie a vzácnejšie. Nečudujte sa preto, zebier je čím ďalej menej. Stávajú sa z nich obyčajné kone, hnedé alebo čierne. A ako by aj nie, keď pásikavé tričká nedostať kúpiť. Taká stará zebra ide s dcérami do obchodu, vraví predavačke, dve tričká pre tieto zebry, ale predavačka vraví, ľutujem, spýtajte sa tak o štrnásť dní, možno nejaké dostaneme. Ale tričká nemajú a nemajú, a tak si zebry napokon kúpia nejaký obyčajný hnedý alebo čierny svetrík s dlhými rukávmi, obyčajný svetrík, aký nosia hnedé alebo čierne kone. A potom sa čudujte, že zebier ubúda.

Prel. DANIEL HEVIER

Hádanky

JOZEF PAVLOVIČ

Sklená hádanka

Dve okienka máme obrúbené v ráme.
Cez okienka v ráme
na svet pozeráme.

(Okuliare)

Mokrú hádanka

Vezie sa krajčír na mračne,
vyšíva, šije zázračne.
Potom sa schová do hliny,
zašije všetky trhliny.

(Dážď)

Kapelová hádanka

Jeho pán ho stále tlčie,
niet na ňom
jednej hrče.

(Bubon)

Zvuková hádanka

Bez učenia
pozná veľa rečí,
bez učenia
vraví, šteká, mečí.

(Ozvena)

bublifuk. A členku s pierkami, keby ho cesty
zaviedli až k Indiánom.

Cvak! A môže sa ísť. Ale ešte sa musí rozlúčiť.
„Ahoj, mama! Maj sa tu dobre. Ja sa vrátim.“

Mama synčeka vybozkáva a na cestu mu dá
pagáč ako veľkému cestovateľovi.

Branko pyšne kráča s kufrom po chodníku.
Cestou si ho znovu obzerá. To nie je hocijaký kufor,
keď unesie dve zvieratá! Tu je žirafa, tam ťava.
Branko preloží kufrík do druhej ruky. Tu je ťava,
tam žirafa.

Pri bráne číslo päť si zrazu na niečo spomenie.
A čím budem loviť divú zver? Musím sa vrátiť po
prak! Cestou naspäť stretá Kajku a Majku, dvoj-
čence tety Ľudky.

„Jéj, aký kufor!“ vraví Kajka. „Čo je v ňom?“

„Žirafa, nevidíš?“

„A odkiaľ máš tu žifaru?“

„Nie žifaru, ale žirafu,“ smeje sa Branko.

„A mám ju z džungle.“

„Z džungle?“

„Z džungle!“

„Kde je to?“ spytuje sa Kajka.

„V Afrike!“ odvetí jej Branko a preloží kufrík do
druhej ruky.

Žltá hádanka

Jej slnko nehreje,
jej mlieko horké je,
jej lampáš nesvieti,
do sveta uletí.

(Púpava)

Hudobná hádanka

Tri nohy má vedno,
krídlo iba jedno.
O to viacej zubov však
má ten štebotavý vták.

(Klavír)

Snehová hádanka

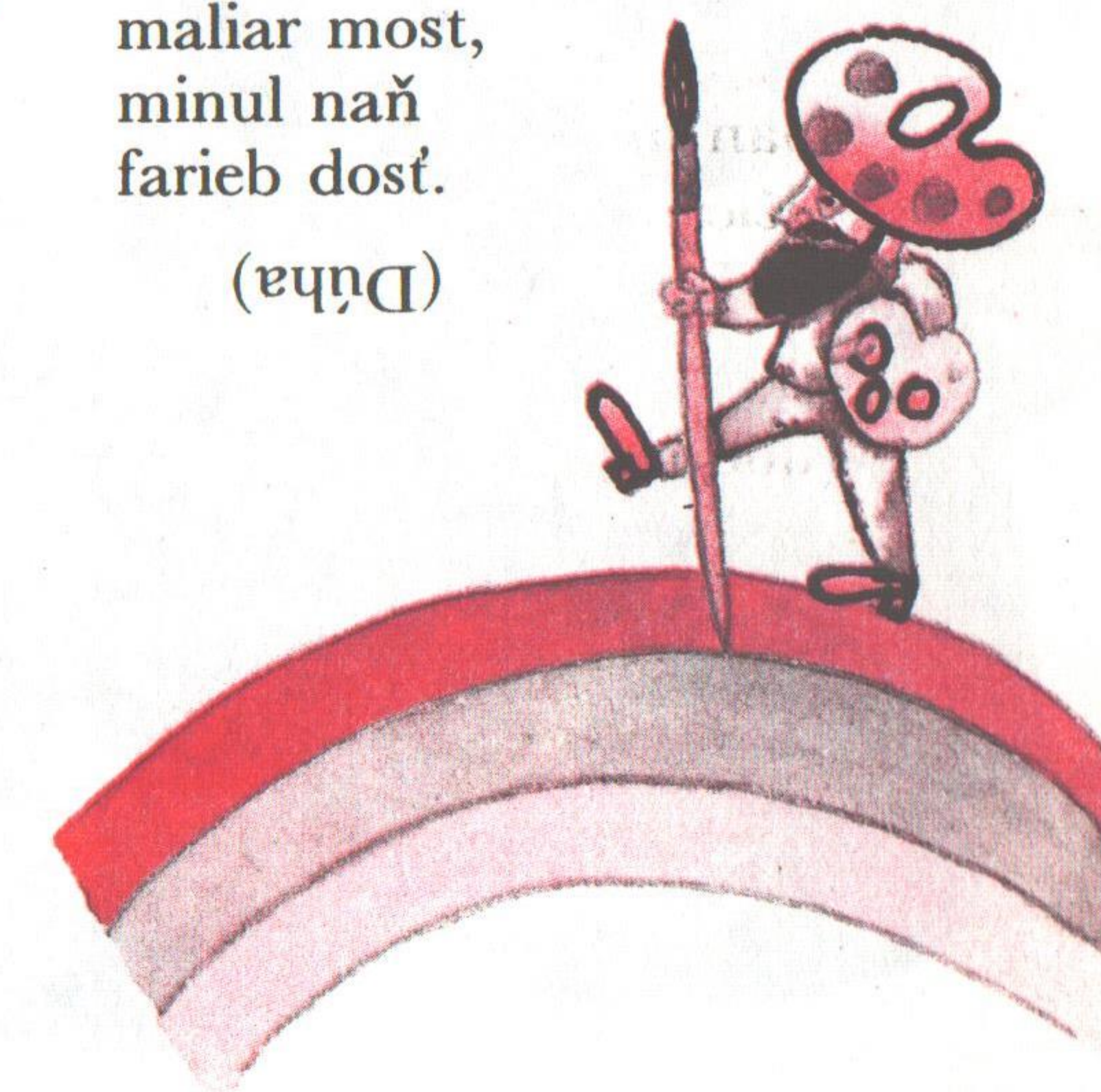
Nechce baran do stráne,
za rohy ho ťaháme.
Keď zo stráne letí,
vezie fúru detí.

(Sánky)

Vysoká hádanka

Oblohe
pre radosť
postavil
maliar most,
minul naň
fariieb dosť.

(Dúha)

„Jéj, on má ešte aj ťavu!“ čudujú sa Kajka
a Majka.

„Ja som takú videla v zoologickej záhrade,“ tvrdí
Kajka.

„Aj ja,“ vraví Majka. „Ale táto je z čungle,
pravda?“

„Z džungle, a nie z čungle,“ pouča Majku Kajka.
Odrazu sa okolo nich zhrklo plno malých detí.

„On sa vrátil z Afriky!“ vysvetľuje im Kajka.

„A býva na našom poschodí!“ chváli sa Majka.
Branko sa len usmieva. Prvá cesta do sveta sa mu
vydarila.

„A zajtra kam odcestuješ?“ pýta sa ho Kajka.

„K mojej babke. Do Devínskej Novej Vsi,“ vraví
Branko.

„Počujete?“ zvolá Majka. „Zajtra odcestuje až
do Devínskej Novej Psi!“

Pršalo, pršalo, len sa lialo, a Miško s Maťkom pritískali nošteký o sklo kuchynského obloka. Z okna bolo vidieť na dvor, aj na železnú bráničku. Dívali sa na ňu už veľmi dlho, celé tri minúty. Od tých čias, čo ju za sebou pripravila mamička, keď povedala:

„Deti moje, pekne sa hrajte, kým prídem. Zabudla som kúpiť papriku do gulášu. Kúpim aj pre vás niečo, lebo ste ma ešte dnes nenahnevali.“

Deti sa veľmi potešili, že ich mamička pochválila, ale ešte väčšmi preto, že im niečo kúpi. Ale čo? — pomyslel si Miško, starší od Maťka o hodinu, vyšší o vlas a ťažší o dva vlásky. A potom prišiel na to, čo by strašne potreboval:

„Kúp mi takú ceruzku, akú má ocko!“

„Akú?“ chcela vedieť mamička.

„Takú, čo hrubo píše!“

„Fixku?“

„Áno. Fi-fi-fi,“ povedal Miško a slovo nie a nie dokončiť. Také bolo ťažké.

„Dobre, Miško. Kúpim ti fixku,“ povedala

mamička a spýtala sa Maťka: „A tebe, Maťko, čo mám kúpiť?“

Maťko dlho nerozmýšľal. Vždy chcel to, čo Miško, a Miško to, čo chcel Maťko, povedal preto hlasno:

„To isté fi-fi-fi!“

Mamička sa zasmiala, bozkala svoje deti

Ó, Ó alebo pekná pesnička

HANA ZELINOVÁ

a odišla kúpiť papriku a fixky. Odvtedy ju vyzierajú z obloka — už celé tri minúty!

A vonku prší, prší, len sa leje. Tu zrazu povie Miško Maťkovi:

„Vieš čo, Maťko?“

„Čo?“

„Mamička nám ockovu ceruzku nekúpi!“

„Prečo?“ chce vedieť Maťko.

„Lebo v samoobsluže nijaké ceruzky nepredávajú.“

„Tak jej to poďme povedať,“ rozhodol Maťko.

„Nemôžeme jej to povedať,“ dodal Miško smutne.

„Prečo?“

„Lebo prší.“

„No a čo keď prší?“

„To, že by sa mamička hnevala, keby sme

zmokli,“ povedal Miško o hodinu starší, o vlas vyšší a o dva múdrejší.

Maťko chvíľu nepovedal nič, iba sa díval von oblokom na dážď, ako prší, prší, len sa leje. Potom vzdychol.

Miško nemal rád, keď Maťko vzdychal.

„Prečo vzdycháš, Maťko?“

„Lebo mamička prechladne.“

„Ako vieš, že mamička prechladne?“

„Lebo si zabudla dáždňik. Aha — leží na stole!“

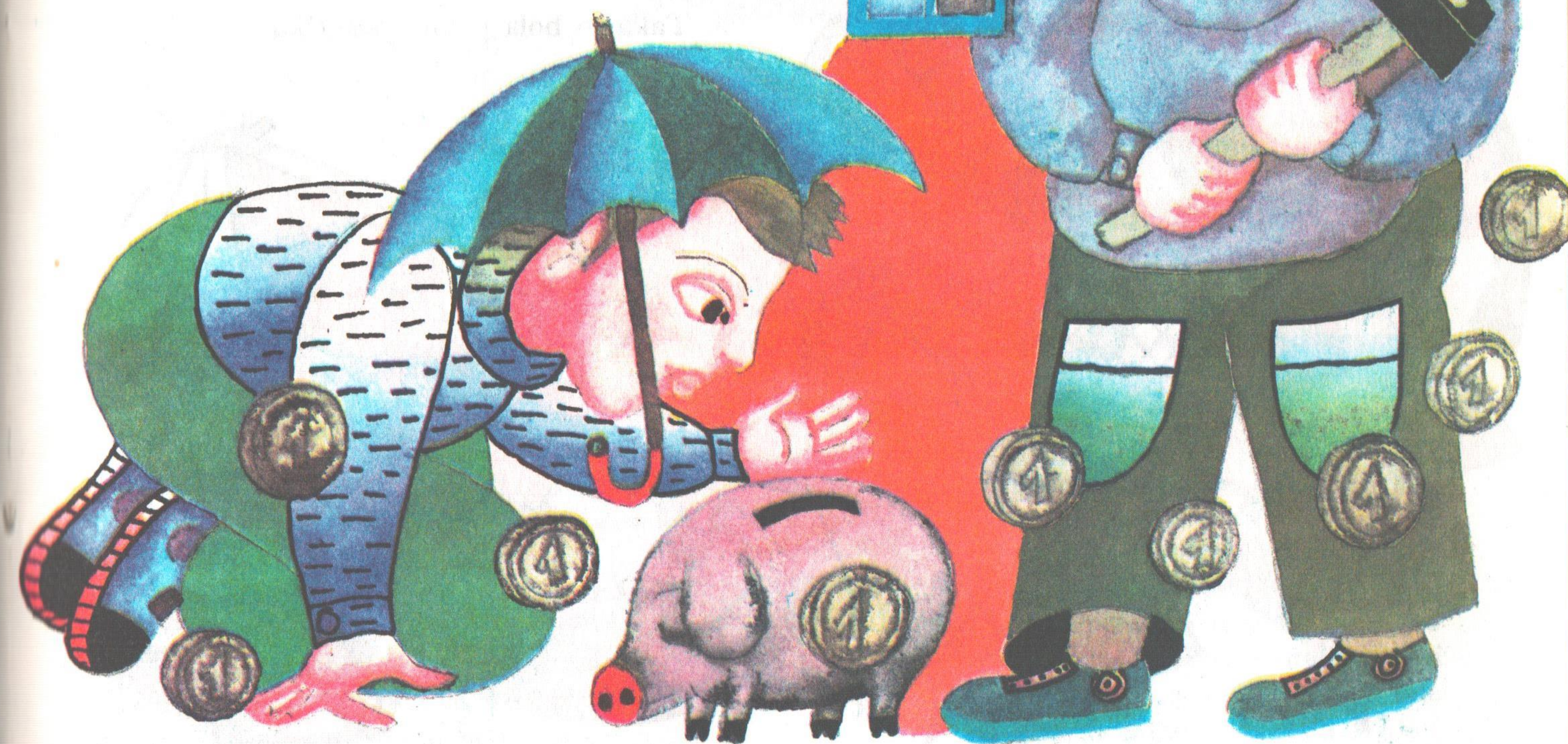
Miško sa zahanbil, že si takú dôležitú vec nevyšmol aj on, smrkol a povedal:

„Keď si taký múdry, povedz, čo urobíme, aby mamičku nebolelo hrdlo!“

Aj Maťko smrkol, lebo aj jemu predstava chorej mamičky so šálikom omotaným okolo hrdla stisla srdiečko:

„Kúpime mamičke nový dáždňik!“ povedal a ťapol dľaňou o dľaň ako ocko, keď v televízii dajú gól.

„Nemôžeme kúpiť mamičke nový dáždňik,

ktorý by si nezabudla na stole, lebo nemáme peniaze,“ povedal Miško smutne.

„Máme!“ skríkol Maťko radostne.

„Kde?“

„V prasiatku!“ povedal Maťko ešte radostnejšie.

„Ale,“ povedal Miško. „Prasiatko je ešte celé.“

„Tak ho rozbíme!“ poradil Maťko Miškovi, o hodinu mladší a o vlas kratší od neho.

„Dobre!“ súhlasil Miško. „Rozbíme ho!“

Potom priniesli hlinené prasiatko, do ktorého hádzali všetky korunky, ktoré im dali dve staré mamy a dvaja starí otcovia. Postavili ho na stôl k mamičkinmu dáždniku a tĺčikom ho udreli po chrbte.

„Prásk!“ udrel hlinené prasiatko Miško.

„Prásk!“ udrel prasiatko aj Maťko.

„Čo to robíte, deti!“ zvolala mamička, keď vošla do kuchyne a videla rozbité prasiatko a korunky pri svojom dáždniku.

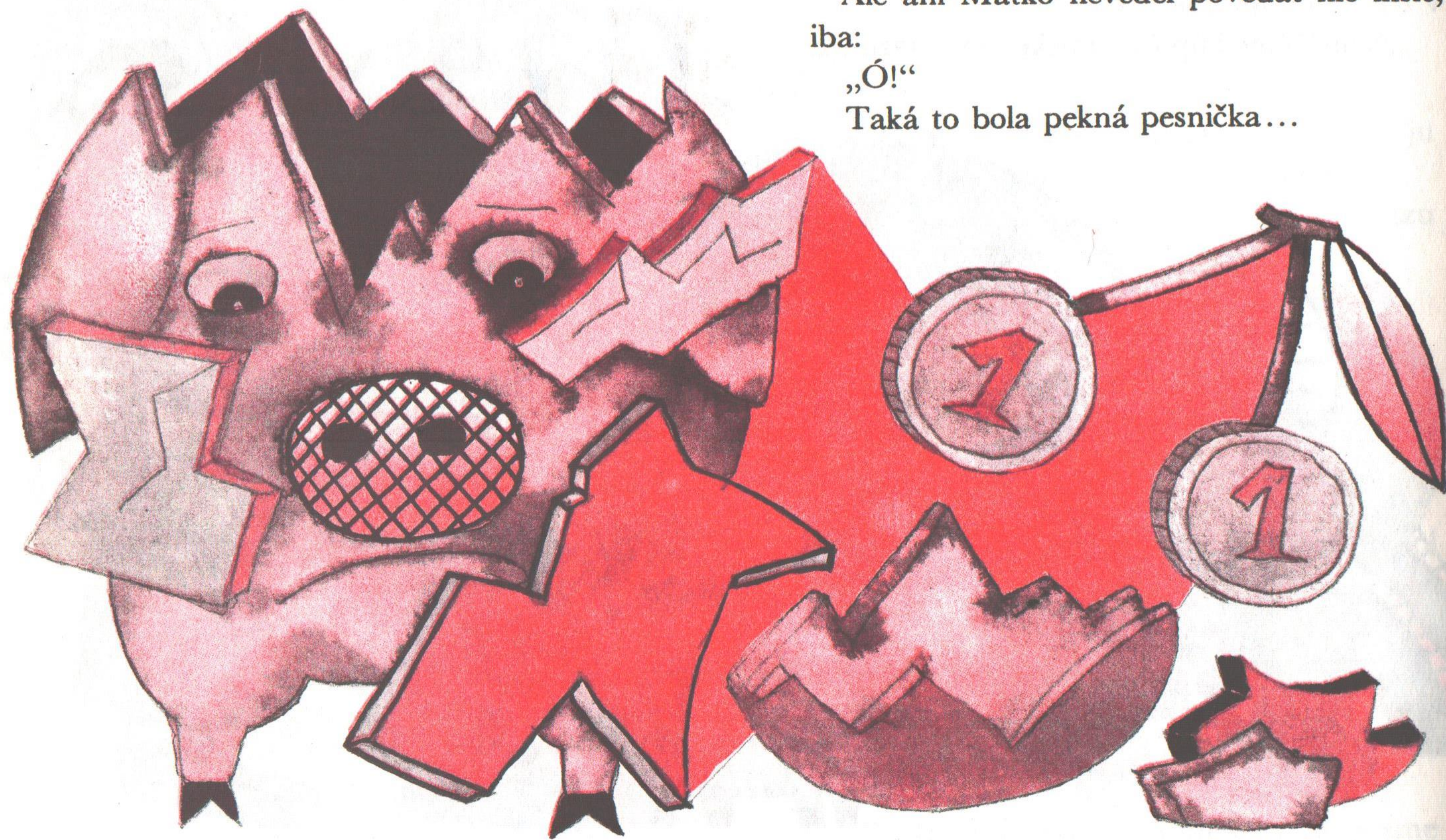
„Rozbili sme prasiatko,“ povedal Miško.

„Aby sme mali korunky,“ doložil Maťko.

„Na čo potrebujete korunky?“ spýtala sa mamička.

Miško sa pozrel na Maťka, Maťko zasa na Miška, a potom povedali obidvaja, ale nie razom:

„Lebo prášalo, prášalo, len sa lialo...“

„A ty si nemala dáždnik...“

Mamička vzdychla od šťastia a potom sa rozosmiala. Aj chlapci sa rozosmiali a smiali sa, kým mamička nepovedala:

„Viete, čo?“

„Čo?“ chceli vedieť obidvaja naraz.

„Naučím vás pesničku o dáždničku, pri ktorej nepostoja ani jedny mladé nožičky.“

„Nauč nás ju, nauč!“ kričali deti a urobili také kotrmelce, aké ešte svet nevidel.

„Tak počúvajte,“ povedala mamička a začala spievať pesničku:

*„Pršalo, pršalo, len sa lialo,
keď mi pekné dievča povedalo:
Príď, šuhajko, k nám...“*

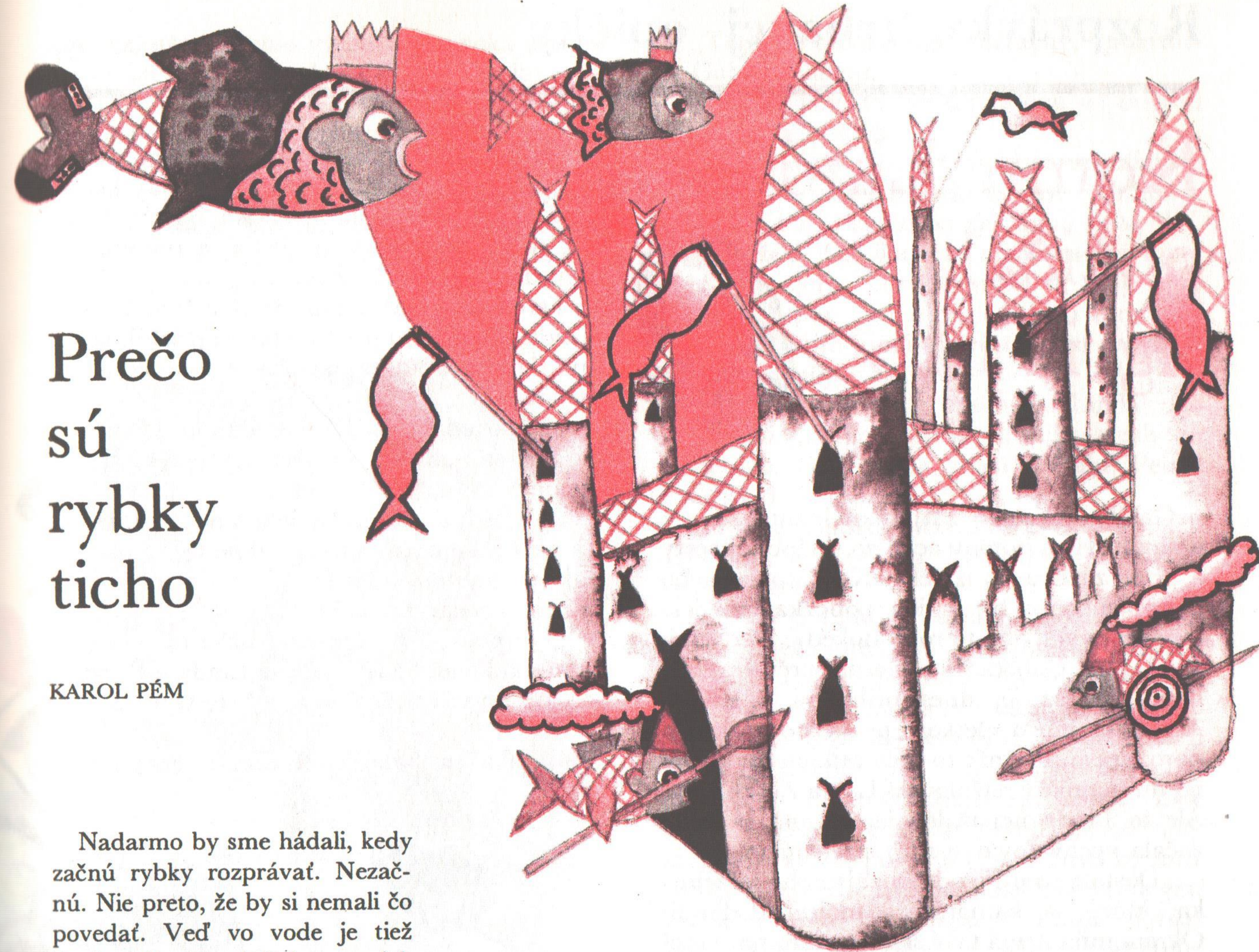
Keď mamička dospievala, Miško nevedel povedať nič inšie, iba:

„Ó!“

Ale ani Maťko nevedel povedať nič inšie, iba:

„Ó!“

Taká to bola pekná pesnička...

Prečo sú rybky ticho

KAROL PÉM

Nadarmo by sme hádali, kedy začnú rybky rozprávať. Nezačnú. Nie preto, že by si nemali čo povedať. Veď vo vode je tiež dosť zaujímavostí. Jednou z nich je tá, prečo sú rybky ticho.

Kedysi dávno to tak nebolo. Vo vode sa ozývala rybia reč. Väčšie ryby rozprávali menším rozprávky o kráľovstve pod vodou. Tie menšie zase učili rozprávať ešte menšie od nich. A rybárom sa ľahko chytalo.

Stačilo len prísť k rybníku alebo rieke a počúvať, kde sú ryby. Len čo niektorá povedala slovo, hneď vedel rybár, kde má hodiť udicu.

Najopatrnejšie z rýb síce už zďaleka kývali chvostom, aby

ostatné vedeli, že je zle. No tie si ďalej šantili a klebetili. Bezstarostne si plávali a z vody často zaznievali ich piesne. Jedna z nich bola táto:

*Velryba a velrybička
plávali si po mori.
Viete, v čom sa pretekali?
Kto sa hlbšie ponorí.*

Kto by si nespieval, keď mu je veselo? A zrazu — šup! A rybka bola na udici. „To bude večera!“ mädlil si ruky ten, kto si ju chytil.

Keď už bolo menej rýb ako rybárov, zamĺkla rybia reč, dozneli rybie pesničky. „Aspoň to budú mať rybári ťažšie,“ ozvalo sa z vody naposledy.

Odvtedy je zase viac rýb ako rybárov. Už veru nestačí zájsť si k vode a načúvať. Tak by sme dnes nechytali ani rybku.

Komu Linda požičala tigrie oko

Gabika nechce zaspáť. Možno sa už o chvíľu vráti domov ocko zo služobnej cesty a príde za ňou do izbičky. Keby spala alebo driemala, ocko by ju iba pobozkal na čelo a poprikryval, ako to robí inokedy. Keď však zbadá, že Gabika ešte nespí, určite sa jej opýta, čo sa jej dnes prihodilo v škôlke. A Gabika mu o všetkom pekne po poriadku porozpráva. Pretože to bolo celkom inak, ako na ňu mamičke nažalovala Linda Žufanková. Ale to Linda nenažalovala, že ona sa prvá začala vychvaľovať svojim skielkom.

„Dostala som ho od naozajstného kúzelníka, ktorý sa kamaráti s mojím dedkom. Okrem mňa nemá také skielko nikto na svete! Volá sa tigrie oko. Kto sa cezeň pozerá, vidí všetko presne ako tiger.“

Gabike nešlo do hlavy, prečo sa skielko volá tigrie oko, keď tak vôbec nevyzerá. Skôr sa podobalo na veľkú sklenú slzu. Linda si skielko jednoducho prikladala k oku a tvárila sa, akoby cezeň videla niečo, čo nevidia ostatní. Lenže čo videla, to nikomu nechcela prezradiť, a ešte sa im aj posmievala!

„Chceli by ste vedieť, čo tigrím okom vidím, však?“

„Aspoň na chvíľu mi ho požičaj, čo si taká?“ prosila ju Zuzka Baginová. „Dám ti za to jablko, chceš?“

Linda si jablko vzala a zjedla ho, ale tigrie oko Zuzke nepožičala.

„Ani ty by si nikomu takú vec nepožičala za jedno obyčajné jablko!“ vyhovárala sa.

Rovnako oklamala aj Kajka Barnu. Cukrík si od neho vzala a zjedla, a potom mu povedala to isté, čo Zuzke.

Fero Vavrek už bol múdrejší a žuvačku dal Linde, až keď mu pred všetkými prisľúbila, že mu tigrie oko naozaj požičia. No ani jemu ho nepožičala.

„Nepovedal si mi, že je mentolová,“ vyhovárala sa. „Štípe ma od nej jazyk! Takú nemám rada.“

„Ty jedna klamárka lakomá!“ rozhneval sa na ňu Fero. „Nechaj si svoje tigrie oko, aj tak je určite škuľavé ako ty, a preto ho nikomu nechceš požičať!“

„No počkaj, poviem súdružke učiteľke, že si mi nadával!“ zastrájala sa Linda. „Pošle ťa do kúta a vás tiež, lebo aj vy ste si mysleli to isté!“

Gabika sa bála, že Linda naozaj pôjde

žalovať, preto rýchlo vytiahla z vrecka orech a spýtala sa, či jej zaň požičia tigrie oko.

„Veď je to len obyčajný orech!“ ohrnula Linda nos. „Takých máme doma za vrece!“

„Takýchto istotne nie!“ urazila sa Gabika, „pretože toto vôbec nie je obyčajný orech.“

„Aký teda je, keď nie obyčajný?“ vyzvedala Linda. „Vari je zázračný? Taký, v akom mala Popoluška šaty?“ posmievala sa.

„Tento je celkom ináč zázračný,“ pokrútila Gabika hlavou.

Viac už povedať nestihla, lebo jej do reči skočil Fero Vavrek:

„Ja ti poviem, ako je Gabikin orech zázračný, chceš?“ dobiedzal do Lindy. „Určite je taký zázračný, že kto ho zje, tomu sa vyplní, čo si zažela. Gabika, daj orech radšej mne! Keď ho zjem, budem si želať, aby som narástol aspoň tri metre, a potom Linduška uvidí! Posadím ju na strechu a som zvedavý, ako odtiaľ pôjde žalovať!“

„Len sa opováž,“ vyskočila Linda ako uštipnutá. „Mne Gabika slúbila orech za tigrie oko, aj mi ho dá, pravda, Gabi? Pekne z rúčky do rúčky.“

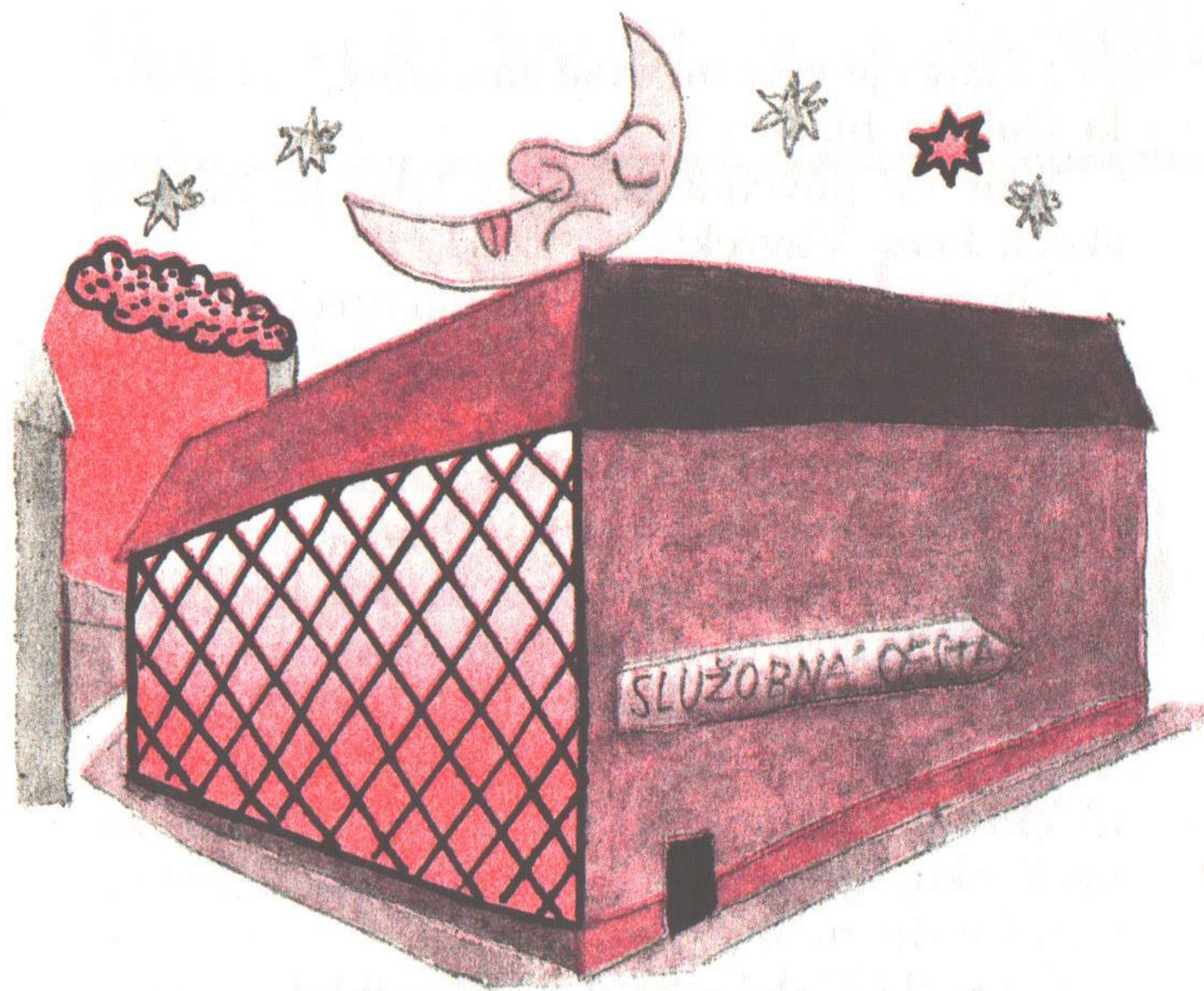
Čo mala Gabika robiť, keď predtým orech Linde sama ponúkala? Musela jej ho dať, aj keď už nechcela.

Len čo si Lindino skielko priložila k oku, hneď vedela, prečo sa Linda tak posmešne uškrnula, keď jej ho podávala. Vedela aj to, prečo nikomu nechcela prezradiť, čo cez tigrie oko videla. Tak ako Gabika, ani ona cezeň nevidela celkom nič. Tigrie oko bolo iba obyčajné oranžové skielko z lustra. Ešte šťastie, že ani Gabikin orech nebol taký zázračný, ako to povedal Fero. Musel by totiž znova chodiť do jasličiek nosiť plienky a jesť len krupicovú kašu, ako si Linda nahlas želala, keď orech zjedla. Lenže to Gabikinej mame na seba nepožalovala. Žalovala iba na Gabiku, ako sa náročky pred ňou vychvaľovala zázračným orechom, lebo jej závidela tigrie oko a za ten orech ho od nej vylákala. Prečo mama nedovolila aj Gabike, aby jej povedala, ako to všetko bolo? Namiesto toho ju hneď začala hrešiť a napokon jej povedala:

„Nech sa to už viackrát nestane, lebo ja môžem mať rada len svoju dobrú a poslušnú Gabiku, a nie dajakú Popolušku, ktorá si vymýšľa zázračné orechy!“

Keby len ocko čím skôr prišiel a zopakoval pred mamičkou, čo vždy vraví starkej z Cífera, keď ochutnáva jej orechovník! Dovtedy, kým príde, porozpráva Gabika Šašinke rozprávku:

O malej smutnej Popoluši

Bola raz jedna smutná malá Popoluša. Smutná bola preto, lebo na ňu žalobaba Žufaňa žalovala mamičke, ako ju oklamala, že má zázračný orech, a tak od nej vymámila tigrie oko. Malá Popoluša však neklamala. Naozaj mala zázračný orech, ibaže celkom inak zázračný, ako ho chcela mať Žufaňa. Mamičke by bola malá Popoluša prezradila, ako bol jej orech zázračný, ale ako mohla, keď ona verila len Žufani, a jej nedovolila povedať ani slovo. Len ju hrešila a hrešila, ba nakoniec jej pohrozila, že ju nebude mať rada, ak ešte raz niekoho oklame ako Žufaňa.

„Čo ak ma už teraz nemá rada?“ trápila sa malá Popoluša. „Inokedy sa vždy príde pozrieť, či som sa neodkopala, a dnes neprišla. Na klamáрку asi nie je zvedavá. Ale nech! Keď sa ocko vráti zo služobnej cesty, on mi dosvedčí, že nijaká klamářka nie som!“

Lenže ocko nechodil a nechodil a malá Popoluša sa strachovala, či znova nezapadol do záveja ako vtedy v zime, keď tiež prišiel tak neskoro zo služobnej cesty.

„Zabudla si, že je jar?“ pripomenula jej opička Šašinka.

„Všetky záveje sa už dávno roztopili.“

„Len či sa roztopili aj na služobnej ceste?“ starostila sa malá Popoluša. „Čo nevieš, aká

je služobná cesta dlhočizná? Na začiatku môže byť už jar, ale na konci ešte stále zima!“

„Len pekne lež a čakaj, ocko sa určite čoskoro vráti,“ čičíkala ju Šašinka.

„Ty pekne lež a čakaj, ale ja pôjdem ockovi naproti,“ rozhodla sa malá Popoluša. Darmo ju Šašinka prosila a odhovárala, aby nikam nešla, lebo ju do vrečka strčí zlý Bobo, čo v noci kradne zatúlané deti, ona sa odhovoriť nedala.

„Keď pôjdeš ty, pôjdem aj ja,“ povedala Šašinka a nie a nie pustiť Popoluši ruku. A tak šli obidve. Cez všelijaké ulice prešli, široké aj úzke, dlhé aj krátke. A nikde ani vtáčika-letáčika nestretli, pretože všetci ľudia aj vtáčiky dávno spali a všade bolo ticho až strach.

„Len či spoznáme, ktorá cesta je služobná?“ vzdychala Šašinka. „Každá ulica je inakšia, ale cesty sú skoro všetky rovnaké.“

„Len sa neboj, istotne ju spoznáme,“ utešovala ju malá Popoluša. „Veď som už povedala, že služobná cesta je tá najdlhokánskejšia a najširokánskejšia na svete! Ako by sa tam inak pomestili všetci otcovia, ktorých na služobnú cestu posielajú?“

A naozaj to bolo tak. Len čo prešli cez poslednú ulicu a zabočili za posledný dom, odrazu pred sebou videli širokú a dlhokánsku cestu a na nej ocka.

Malá Popoluša mu hneď porozprávala, čo sa jej dnes prihodilo v škôlke, a on si hneď spomenul, čo vravieva staršej, keď ochutnáva jej orechovník:

„Namojveru, starká! Tie tvoje zázračné orechy by ti mohla závidieť aj Popoluška. Veď ten tvoj orechovník má priam rozprávkovú chuť!“

„No vidíš, a mamička si o mne myslí, že som klamářka,“ sťažovala sa Popoluša.

„Ak bol orech, čo si dala Linde, zo starkinej záhrady, tak ja ti pred mamičkou dosvedčím, že ten orech bol zázračný.“

Ocko chytil jednou rukou Popolušu a druhou Šašinku a šli rýchlo domov, lebo sa im už chcelo veľmi spať.

(Pokračovanie)

Napoleon na Pajštúne

ŠTEFAN MORAVČÍK

Keď mu mesto už smrdelo, na pole on vyšiel, vytiahol si z vrečka delo a zamieril na hrad smelo — veď kam by on išiel! Neštveral sa ako my na ten kopec pristrmý. Bum! — a Pajštún padol, skotúľal sa nadol. Cisár zvolal: „Mondié! Veď ma ešte zabije!“ A fujááac do Francie.

Reportáž o repe

ŠTEFAN MORAVČÍK

Kamera má nos! Prenosový voz zastal vprostred poľa a hlásateľ volá: „Zdravíme vás, diváci! Tu vidíte pri práci dedka s babkou naživo. Mocujú sa snaživo s maxirepou...“

Dedko prepol, potom: „Dosť!“ zašomral si popod nos. „Slovák ako repa nemá iba trepať. Do videnia, diváci! Stretneme sa pri práci, keď ste takí siláci...“

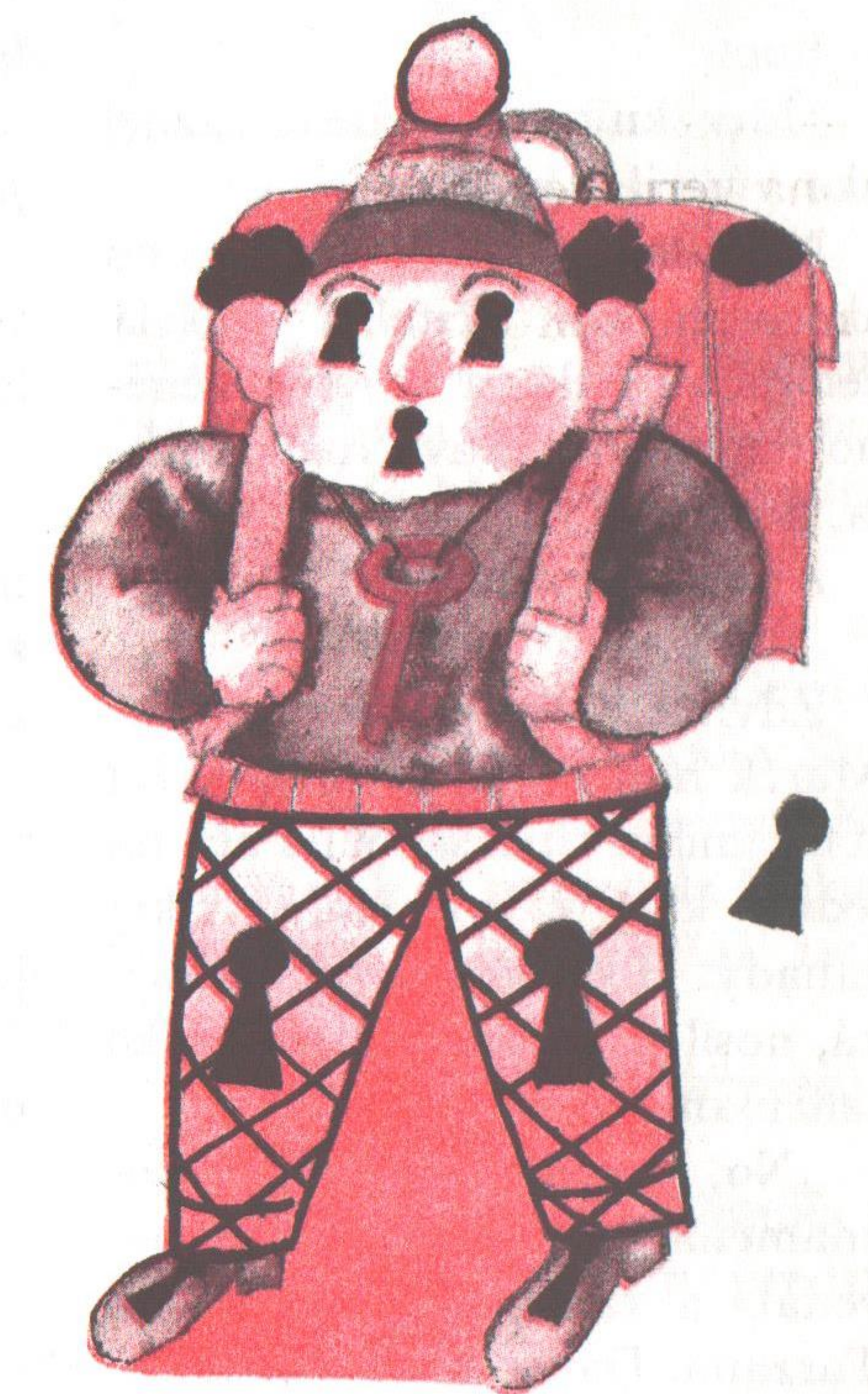
Kľúč od tajomstva

ONDREJ ČILIAK

Na krku nosím kľúčik. Pískam si tónov pár ako ten vietor, čo sa lúči so zimou, už je jar.

S kľúčom sa denne učím, ako sa nestraťiť. Na kľúčik zamknem všetko, čo tajné musí byť.

Strážim si zlatý kľúčik, skrývam ho v posteli. Lebo viem, keď ho stratím, budem už dospelý.

Tajomstvo železného náramku

PAVEL DVOŘÁK

Stalo sa v predchádzajúcich kapitolách:

Marek objavil keltský nánožný kruh a pri ňom ľudskú lebku. S kamarátkou Simonou sa pokúšajú rozlúštiť záhadu mŕtveho človeka. V ich skrýši ich prekvapí chromý sused, ktorý je najväčšmi podozrivý, a zistí, kde skryli pamiatku. Navyše sa im vyhráza.

KNIHA POD LAVICOU

Buch!

Úder knihy o dlážku zaznel ako výstrel z kanóna.

Nečudo. V triede bolo ticho ako v hrobe. Učiteľka skúšala celoročnú látku a za všeobecného napätia sa práve rozhodovala, koho vyvolá.

Aj ona sa strhla:

„Čo je to?“

Zdvihla hlavu práve včas, aby Marek nestačil zdvihnúť a skryť starú knihu. Upäl sa na ňu ako na jediný kľúč k vyriešeniu veľkej záhady. Hoci bola poriadne ťažká, nosil ju so sebou takmer ako talizman.

„No, pravdaže, Marek!“ poznamenala učiteľka. „Už odpovedal, a tak pod lavicou číta Tarzana. Daj to sem.“

Marek vstal a zanesol jej knihu.

Otvorila ju a celá prekvapená prečítala titul:

„Kelti v strednej Európe vo svetle antických správ i archeologických prameňov.“

Začudovane zdvihla hlavu:

„Odkedy ťa tak veľmi zaujmajú Kelti?“ spýtala sa podozrievavo, dobre vediac, že od jej zverencov vystane všeličo.

Marek najprv mlčal. Potom sa odhodlal vyjsť s pravdou von.

„Pretože sa nám vyhrázajú...“

Trieda sa dala do smiechu. Aj učiteľka.

„Čo si mal z dejepisu?“

„Jednotku.“

„Kedy žili Kelti?“

„Prišli na Slovensko v štvrtom

storočí pred naším letopočtom, lenže...“ začal sa, že neustúpi, „nevyhnali ich, ani nesplynuli s inými národmi, žijú u nás dodnes.“

„A kde, prosím ťa? Objavil si tajné oppidum? Čo to boli oppidá?“

„Oppidá boli keltské mestá, opevnené strediská správy, obchodu, výroby, vojenstva, náboženstva i kultúry. Razili sa v nich aj mince...“

„Poznáš také oppidum?“

„Jedno bolo aj na území Bratislavy.“

„No vidíš, sám vravíš, že bolo.“

„V Bratislave sa pred vyše dvetisíc rokmi razili aj mince.

Hovorí sa im mince bratislavského typu... Podľa nápisu, ktorý bol na nich najčastejší, sa im hovorí aj...“

„Biateky!“ vyhrkla Simona, ktorá už nevydržala, aby sa aj ona nepochválila.

„Ďalší profesor,“ poznamenala učiteľka. „A ty čo už vieš o Keltoch? Aj ty sa s nimi stretávaš?“

„Sú to prví obyvatelia našej vlasti, ktorým vieme meno. Do-

vtedajších poznáme len z archeologických pamiatok. O Keltoch vieme takmer všetko.“

„No čujme,“ zatvárila sa učiteľka vážne.

„Vybrali sa zo svojej pravlasti na hornom Dunaji na lúpeživé výpravy, ale potom sa usadili a stali sa z nich lepší kováči ako dnešní.“

„No servus, chudáci dnešní kováči. Kelti boli vynikajúci re-

meselníci, ale... No, nechajme to. Keď už si taká učená, Simonka, povedz Markovi, čo sa stalo s Keltmi!“

„Na prelome letopočtov zlomili ich moc Rimania, Germáni a Dáci. Najdlhšie dožívali v Škótsku a priamymi potomkami Kelto sú aj Íri,“ referovala školácky Simona. Potom sa však začala a vyhlásila:

„Kelti sa dodnes skrývajú aj na iných miestach.“

„Kde, preboha?“ zalomila rukami učiteľka, zo žartu predstierajúc úžas.

„V Bratislave!“ povedala tvrdo Simona.

„Tak vy teda nedáte pokoj!“ namosúrila sa učiteľka. „Ale ja vám rozumiem. Opakovania sa vám nežiada, nuž ste si vymysleli figel. A ja, stvora naivná, som naletela. Ale rada si o Keltoch porozprávam... po vyučovaní.“

NÁNOŽNÝ KRUH MENÍ DRŽITEĽA

Nemožno povedať, že by Simona a Marek čakali pokorne alebo skormútene. Naopak, se-

deli a smelo hľadeli na učiteľku. V ich očiach bolo akési odhodlanie.

„Tak a teraz von s tým! Kto vám na nos zavesil tie hlúposti?“ vyhlásila bez okolkov. Už pozerala svojich žiakov, aby nevedela, že vo veci musí skutočne čosi byť.

„To nie sú hlúposti,“ nedal sa Marek.

„Takže ty aj naďalej tvrdíš, že v Bratislave ešte žijú starí Kelti?“

„Našli sme človeka, ktorého zabili!“ vystrelil najvyšší tromf Marek.

„Akého človeka?! Kto ho zabil? Čo s tým majú spoločné Kelti?“ nechápala učiteľka ani slovo.

„Marek, porozprávaj to celé,“ povedala Simona. „Takto to nemá zmysel. Len fakty, svoje teórie vynechaj, ale všetky fakty.“

Marek poslúchol. Nič nezatajil. Ani svoje teórie nie. A na záver, pretože učiteľka sa ešte vždy tvárila nedôverčivo, vybral z tašky železný nánožný kruh, položil ho na katedru a vyhlásil: „Tu je dôkaz, že netáram.“ Učiteľka vzala nánožný kruh a pozorne si ho prezerala. Nech Markovo rozprávanie vyzeralo akokoľvek fantasticky, starobylá predmetu bola zrejmá.

„Čosi na tom bude,“ pripustila, „pravda, tým nemyslím tvoje fantazírovanie. Toto by mal rozhodne vidieť odborník. Azda by našiel prijateľnejšie vysvetlenie.“

Zamyslela sa a pokračovala: „Zverte mi ten náramok...“

„Nánožný kruh,“ opravila ju Simona.

„Nánožný kruh,“ súhlasila učiteľka. „U mňa bude v bezpečí, na mňa si určite netrúfnu a ja sa s niekým poradím. Nebojte sa, s takým, čo vás neoklame. Budúci týždeň odchádzate do pionierskeho tábora, keď sa vrátite, podám vám správu. Súhlasíte?“

Deti prikývli. Lúčili sa s nánožným kruhom s lútosťou, ale súčasne aj s veľkou úľavou.

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JÁN DRESSLER

Rozprávka o bojazlivom autíčku

JÁN MILČÁK

Hodil som do okna kamienok.

„Poď, povozíme sa v aute,“ zavolať som na Adelu.

„Teraz ráno?“ začudovala sa. O chvíľu však už aj s prázdnu nákupnou taškou stála na chodníku.

Nasadli sme do auta. Otočil som kľúčikom. Motor zamrmlal, a mne sa zdalo, že hovorí: „Som pripravený, môžeme sa viezť.“ Alebo: „Mám veľkú chuť sa rozbehnúť.“

Viezli sme sa našou ulicou. Motor veselo vrkotal.

„Čo sa to stalo, vozia sa v aute,“ nechápavo krútili hlavou susedia. „A nie je ani nedeľa.“

Teraz už viete, k akým šoférom patrím

K sviatočným. A sviatoční šoféri sa nevyznajú v autách. Sadajú si za volant iba v sobotu alebo v nedeľu. Všetky autá nás predbiehajú.

„Vezieme sa veľmi pomaly,“ vraví Adela. „Chceš sa viezť rýchlejšie?“ opýtal som sa. „Ideme najpomalšie, predbehli by nás aj slimáky,“ povedala Adela.

Pridal som plyn a auto sa rozbehlo. Onedlho sme sa dostali do starých uličiek. Nevšimol som si tabuľu s nápisom **Jazdite opatrne!**

ani dopravnú značku **Najvyššia povolená rýchlosť 40 km.**

Uličky boli úzke. Viezli sme sa rýchlo

a auto sa začalo báť. Od strachu sa mu roztriasli kolesá. Bojzhlivo poskakovali po kamennej dlažbe. Auto sa bálo vždy väčšmi a bolo čoraz menšie a menšie, až bolo celkom malilinké.

„Všimol si si to?“ opýtala sa Adela.

„Nie,“ povedal som.

„Sme nejakí malí!“ zavolala.

Odrazu auto vbehlo do myšej diery. Nie je to nič nové. Iste ste už o tom počuli. Ak sa niekto bojí, vlezie aj do myšej diery. A to urobilo aj naše autíčko.

V diere bývali myšiak pán Sivko a myška pani Sivková. Myška sa práve vrátila. Priniesla syr.

„Čo sa to tu robí?“ spýtal sa myšiak. „Prišla si v aute?“

„V aute?“ začudovala sa myška. „Priniesla som ti obed.“

„Celkom zreteľne som počul vrkot motora,“ povedal myšiak.

„Nič si nemohol počuť,“ odvetila pani Sivková, ale odrazu stíchla. Motor naozaj vrkotal.

Myšiak a myška si začali autíčko prezeráť.

„Vystúpime?“ spýtal som sa Adele.

„Ja sa bojím,“ odvetila Adela.

„Prečo by si sa bála. Sme takí malí ako ony. Nič sa nám nemôže stať.“

Pán Sivko nás pozval na obed. Myška položila syr do orechovej škrupiny. Zaželali sme si dobrú chuť a dali sme sa do jedenia. Obed nám neobyčajne chutil.

„Pozri, aká zvláštna nádoba,“ povedala Adela. „Celkom ako orechová škrupina.“

„Je to orechová škrupina,“ povedal som.

„Obed pre štyri osoby v orechovej škrupine?“ čudovala sa Adela.

„Zabudla si, že sme malilinkí?“ poznamenal som.

Po obede začal myšiak podriemkovať a myška upratovať myšiu diery.

„Mali by sme sa pobrať,“ povedal som Adele.

„Dám vám na cestu kúsok ementálu,“ povedala myška a vložila Adele do nákupnej tašky omrvinku syra.

„To nie je ementál, ale eidamská tehla,“ povedal myšiak.

Myška a myšiak sa začali hádať, či obedovali eidamskú tehlu, alebo ementál.

Šliapol som na plyn a autíčko vybehlo z myšej diery. Viezli sme sa úzkymi uličkami. Zabočili sme na námestie a potom na hlavnú cestu.

„Mali by sme zájsť do servisu,“ povedala Adela.

Zastali sme pred opravovňou áut. Z dielne vyšiel automechanik.

„Máme pokazené auto,“ povedal som.

„Ale my hračky neopravujeme,“ odpovedal.

„To nie je hračka, ale naozajstné auto!“ zvolal som.

Vtedy si nás automechanik pozornejšie všimol.

„Pozrite, akí smiešni ľudkovia!“ začal zovolať automechanik. „Tých musíte vidieť!“

Nasadli sme do auta a uháňali sme preč.

Dostali sme sa do starých uličiek. Uvidel som tabuľku s nápisom

Jazdite opatrne!

a čoskoro

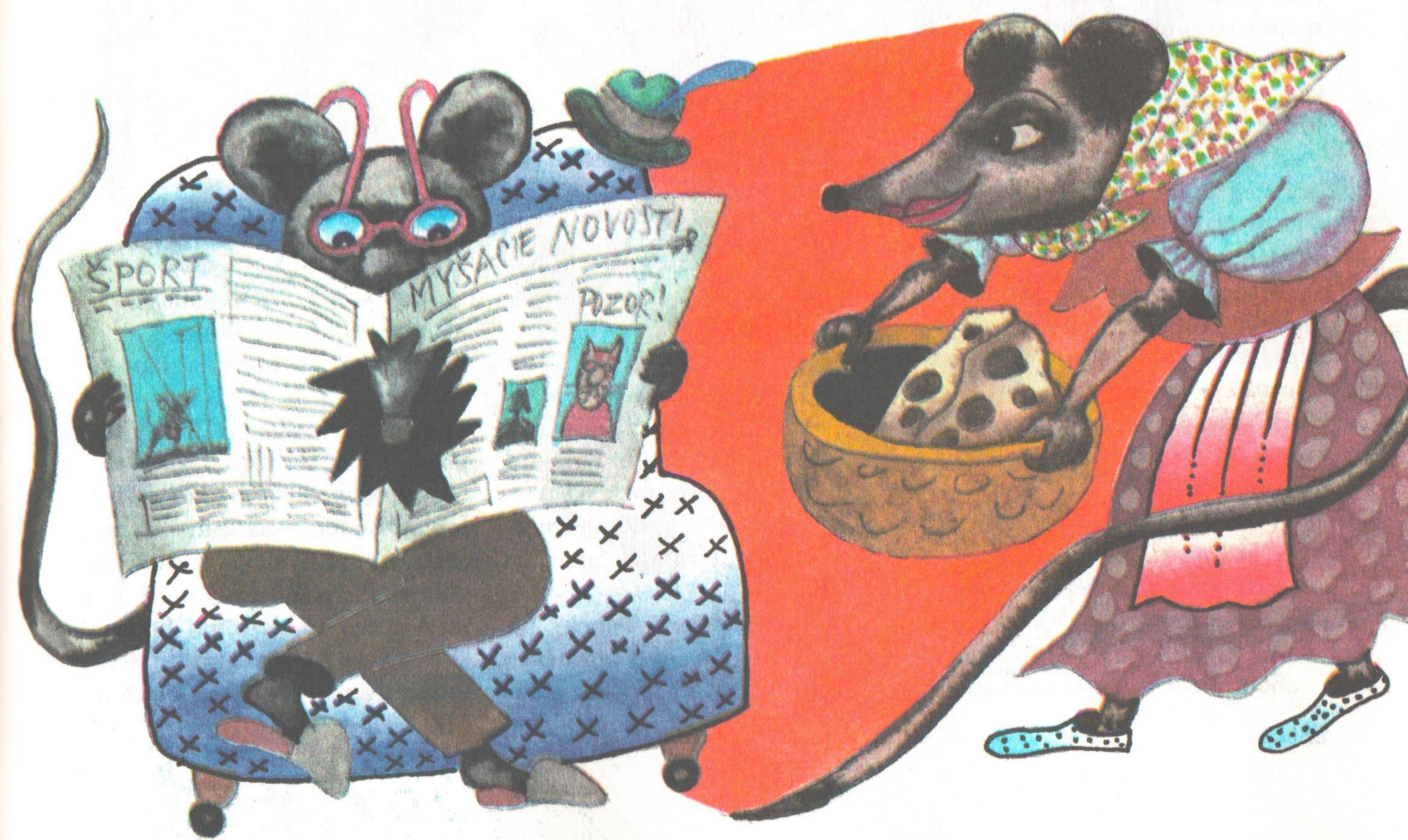
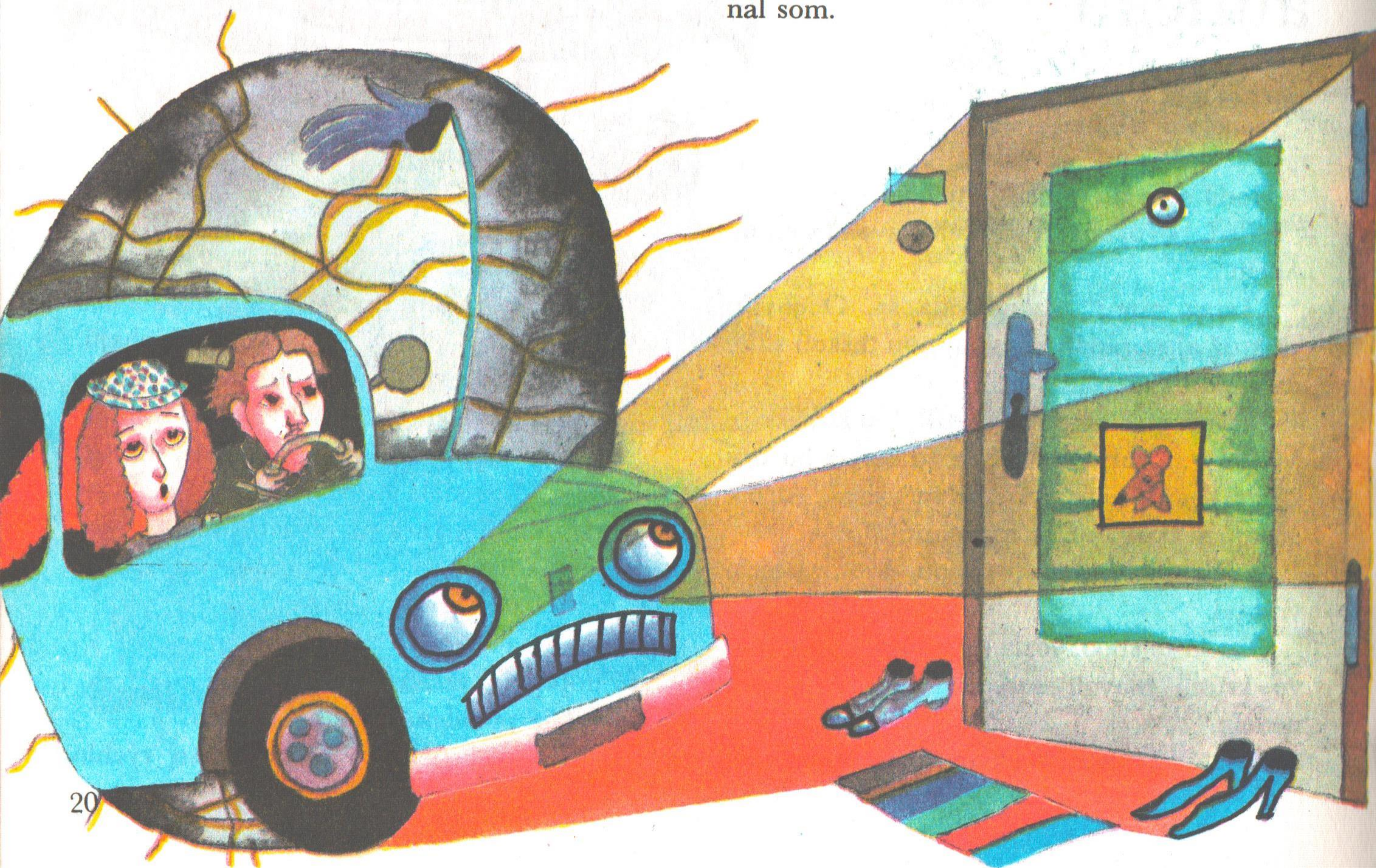
Najvyššia povolená rýchlosť 40 km.

Spomalil som. Ručička na rýchloмери začala ukazovať štyridsať.

Autíčko sa začalo zväčšovať. Bolo čoraz väčšie a väčšie.

„Podrástli sme,“ zajasala Adela, „sme celkom ako ráno.“

A aj auto bolo ako ráno. Prestalo sa báť. Iba Adelina nákupná taška zostala malá. Bola v nej omrvinka syra od myšky pani Sivkovej. Vo veľkej taške by sa stratila.

Panský meč

a furmanský bič

JÁN ŠTIAVNICKÝ

Bolo to dávno, keď sa raz z gelnického hradu vyrútil na koni hradný pán Bebek. V tom čase sa neďaleko hradu trápil so svojím vozom furman Krištof zo Smolníka. Priveľa soli naložil na voz, nuž pravé zadné koleso nevydržalo.

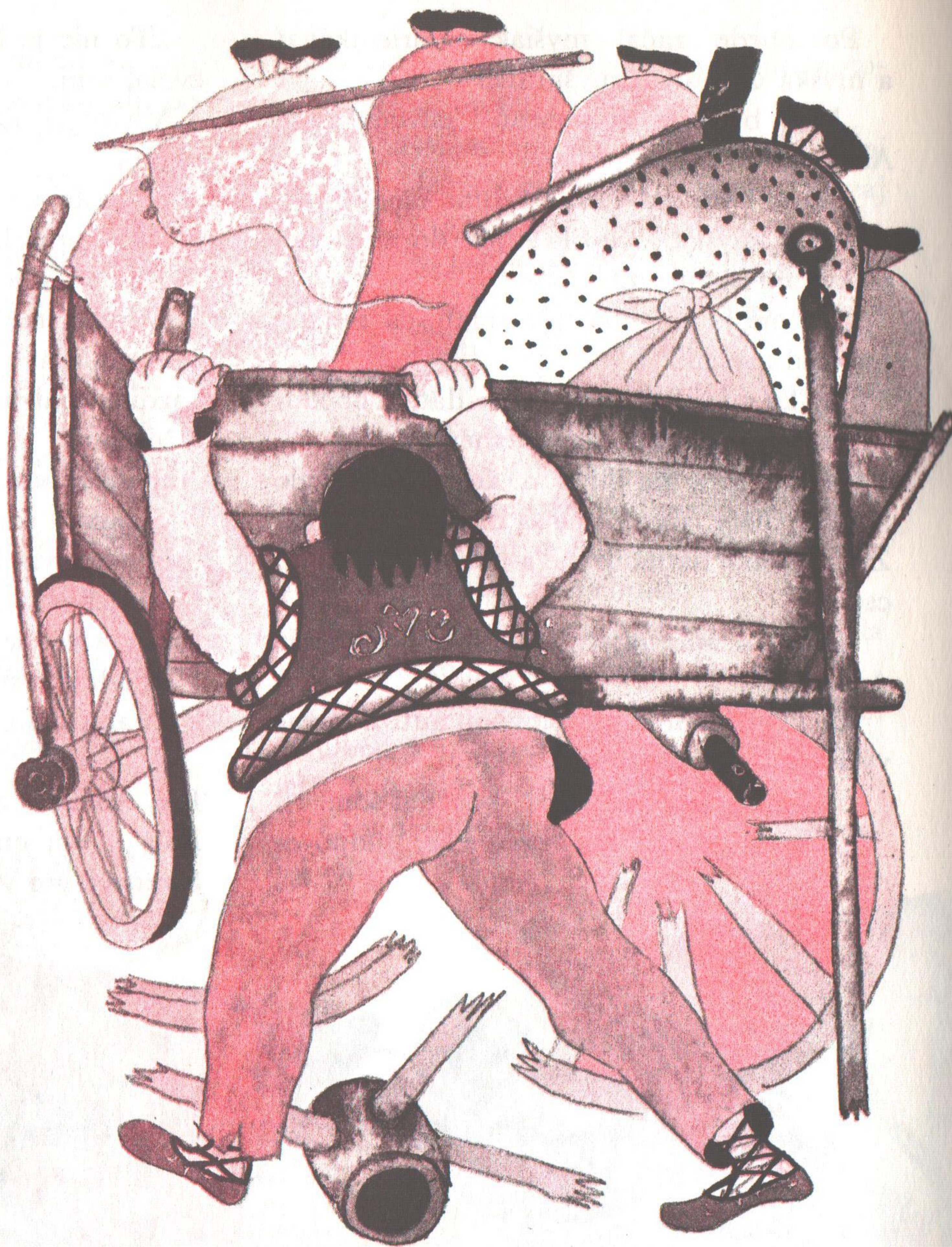
„Ustúp z cesty!“ zakričal Bebek, keď sa vyrútil spoza záhybu a zistil, že by mal furmanský voz obchádzať.

Furman Krištof, zaujatý zlomeným kolesom, Bebekov krik nepočul a len ďalej otesával z hrubého vrcholca konára, aby z neho urobil podperu, pomocou ktorej by voz šmykom dotiahol do Smolníka.

„Vieš, komu si sa nevystúpil z cesty?“ rozkričal sa Bebek.

„Šaty máte panské, nuž medzi chudobu nepatrite,“ úctivo sa uklonil Krištof.

„Som Bebek! Patrí mi nielen

hrad Krásna Hôrka, ale i Gelnica. Nedal si mi patričnú úctu, nuž ťa podľa panských móresov potrestám. Všetko, čo máš na voze, vysypeš do potoka.“

„Zlutujte sa!“ padol furman na kolená. „Urobíte zo mňa žobráka.“

„Dobre,“ riekol Bebek po krátkom premýšľaní a potuteľne sa usmial. „Ale mi povedz, čím

lepšie narábaš. Mečom alebo bičom?“

„Som furman, nuž bičom,“ pochválil sa Krištof.

„Prídeš teda o mesiac na môj hrad. Budeme sa biť! Ak ma aspoň trikrát udrieš cez chrbát, nielenže zabudnem na to, že si sa mi postavil do cesty, ale dostaneš k tomu koňa, na ktorom teraz sedím. Ale ak prehráš, potom mi

budeš celý rok vozit kamene na opravu hradných múrov.“

Nato sa Bebek obrátil a zamieril naspäť na hrad. Furman Krištof sa za ním dlho díval, a keď sa pyšný pán stratil z dohľadu, vzdychol si:

„Zdá sa, že dnes sa mi nielen zlomilo koleso, ale prišiel som i o hlavu. Veď pod tými múrmi pri vození skál tak či tak zahyniem.“

Vzápätí Krištof ako-tak opravil voz a dotiahol ho do dvora. Lenže v tú noc ani on, ani jeho žena Kristína nespala dobre. Prevalovala sa z boka na bok, nohami mrvila, ale na svitaní vyskočila z postele a začala sa chystať na cestu.

„Kamže ideš, Kristína?“ opýtal sa Krištof.

„Na hrad,“ odvetila rozhodne žena.

„Ty?“ zalapal po dychu Krištof.

„Musím. Ináč prídeš o hlavu. Ty sa zatiaľ staraj o gazdovstvo. Stretneme sa v ten deň, keď sa postaviš s bičom v ruke proti Bebekovi.“

Bebekovi sa Kristína zapáčila hneď na prvý pohľad. Najprv jej dal robotu na hradnom nádvorí, ale ako utekali dni, čoraz častejšie ju pozýval obsluhovať okolo stola.

„Ak sa takto budeš usilovať aspoň rok,“ chválil ju Bebek, „dobré sa ti odmením.“

„Nijaký zárobok neprosím,“ odvetila Kristína. „Páči sa mi vaša zbraň.“

„Chceš, aby som ti vari podaroval svoj meč?“

„Ó, taký dar sa neodvážim pýtať. Stačí, ak mi dovolíte, aby

som ho mohla každý večer vyleštiť.“

„Keď len to,“ mávol rukou pyšný Bebek. „Každý večer si príď po môj meč. Vylešti ho, ale ráno ho musím mať pri posteli.“

A tak večer čo večer brala Kristína Bebekov meč i s pošvou do svojej kutice, kde ho dlno leštila, že sa ligotal ako slnko na nebi.

Jedného večera povedal Bebek Kristíne:

„Dnes sa o môj meč nemusíš starať. Ráno ho aj tak zašpiním poddanskou krvou.“

„Čo mienite urobiť, veľkomožný pán Bebek?“ tvárila sa Kristína, akoby o ničom nevedela.

„Najprv sa trochu pohrám s jedným furmanom a potom mu bez milosti odtnem hlavu.“

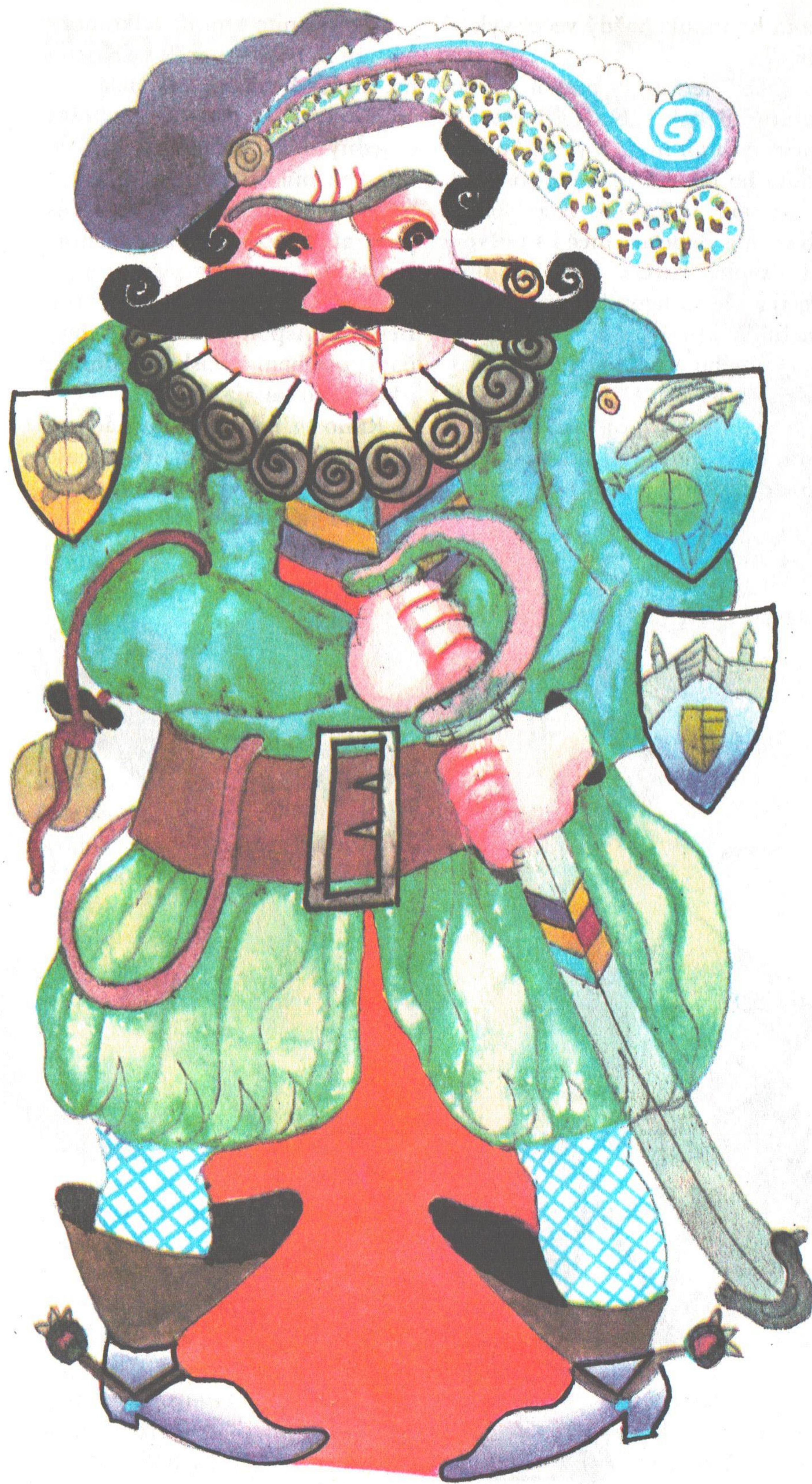
„A môžem sa prísť na vás pozerať?“ opýtala sa skromne Kristína.

„Pravdaže,“ vypál sa hrdo Bebek. „Aspoň uvidíš, ako mečom pretnem bičisko a potom i krk toho lapaja.“

Ráno sa na hradnom nádvorí zhromaždilo všetko, čo malo nohy. Pyšný Bebek zoskočil z koňa a pozrel na furmana

Krištofa, ktorý už čakal s bičiskom v ruke.

„Si pripravený?“ opýtal sa strmo.

„Áno,“ prikývol Krištof a pevnejšie zovrel bičisko v dlani.

„Keď trubač zatrúbi, pustíme sa do seba. Stávka platí tak, ako sme sa dohodli.“

Hradný kapitán zdvihol ruku a všetci stíchli. Vzápätí ňou trhol a vtom sa ozvala trúba. Bebek sa rozkročil a istý si svojím víťazstvom, snažil sa elegantným spôsobom vytiahnuť z pošvy meč. Trhol raz, nič, trhol druhý raz, meč akoby zrástol s pošvou. Keď to Krištof videl, nelenil, priskočil k nemu, a koľko mu sily stačili, udrel ho bičom po chrbte.

„Jój!“ vykrikol od bolesti Bebek a ďalej sa mocoval s mečom.

Lenže ani Krištof nečakal. Udrel ho druhý aj tretí raz.

„Vyhrál si. Ber si koňa a choď kade ľahšie.“

„A ja s ním,“ pridala sa Kristína ihneď k furmanovi.

Vedúc koňa za ohlávku, vrátili sa obidvaja do svojej chalupy v Smolníku. Keď už sedeli za stolom a Kristína po dlhom čase položila pred muža večeru, ten sa na ňu usmial a opýtal sa:

„Čože sa to porobilo s Bebekovým mečom, že ho nemohol z pošvy vytiahnuť?“

„Len to, muž môj radostný, že som mu večer naliala do pošvy smolu. Nuž mohol potom ťahať, koľko chcel.“

„Šikovná si ty, Kristína,“ pohladil si furman ženu a s chuťou sa pustil do večere.

Zato Bebek sa tým smerom, kde leží Smolník, dlho ani nepozrel.

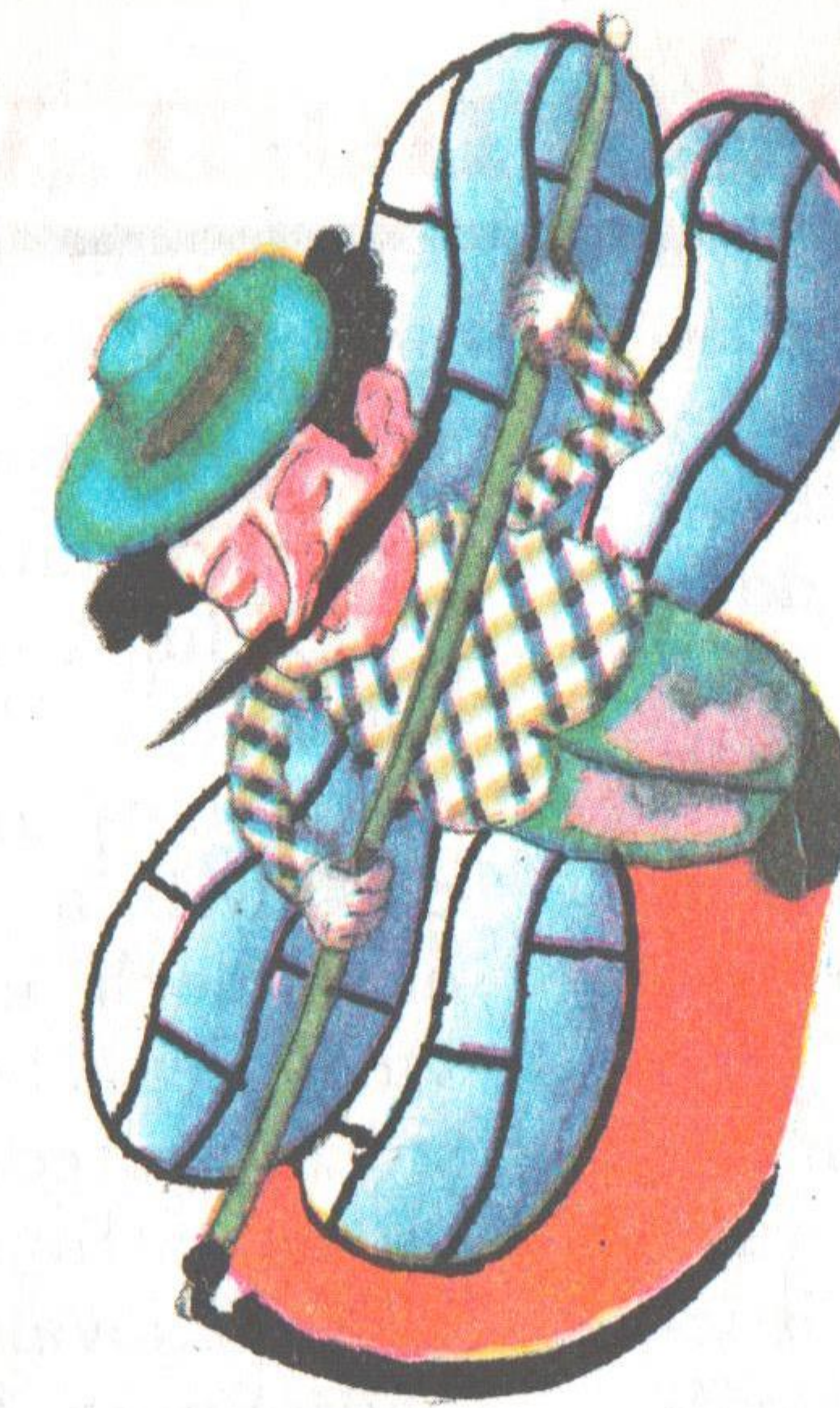
Riekanky

ONDREJ NAGAJ

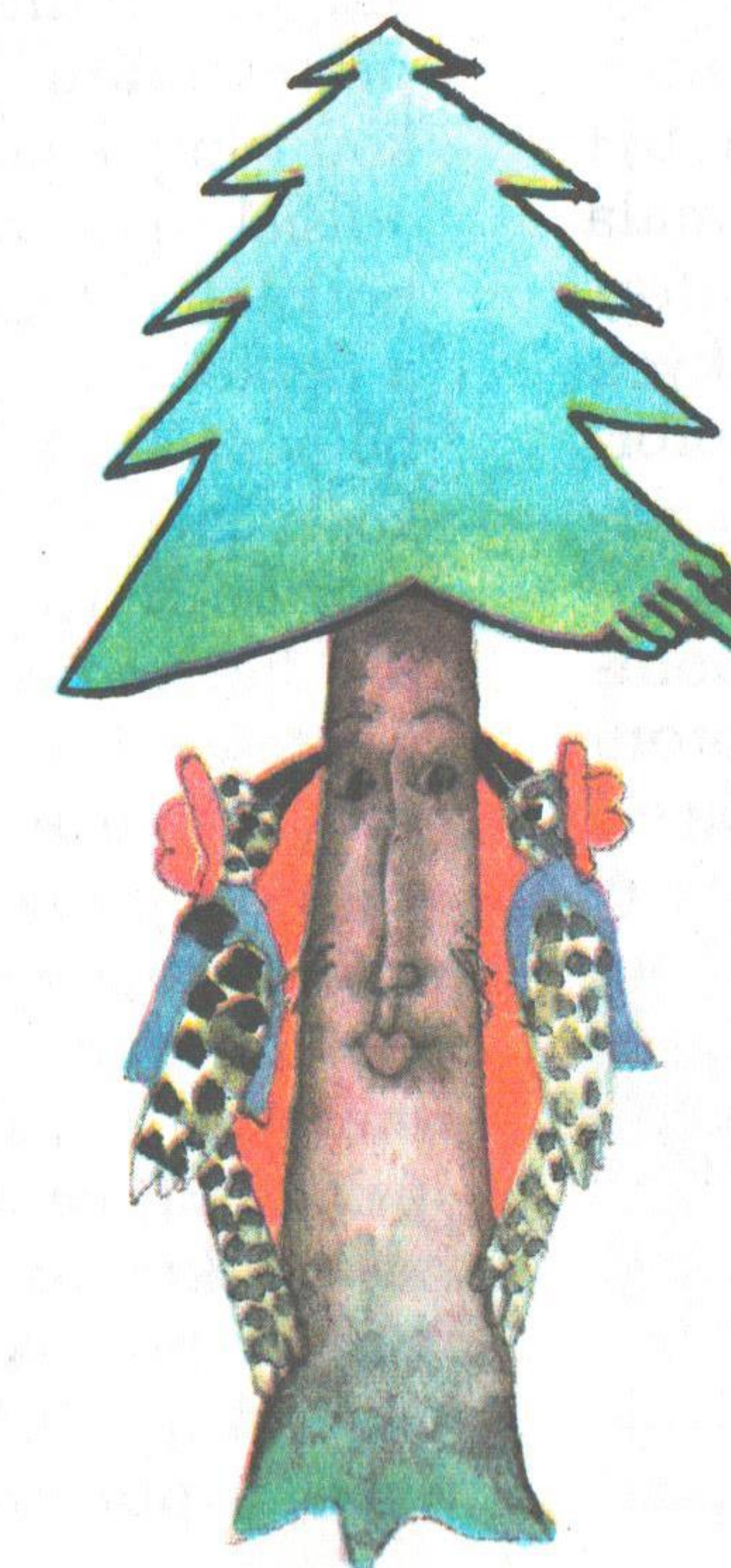
Zvonček s ovcou
zablúdili,
zazreli ich
v lese víly.
Zlatý zvonček
ovci vzali,
do tanca si
vyzváňali.

Kým čmeliaky
vládzu,
sušia z medzí
mládzu.
Pod zemou
i nad zemou
čistia medzu
za medzou.

Prileteli
ďatle k jedli,
že by niečo
dobré zjedli.
„Choďte vedľa,“
vraví jedľa,
„na lípe je
veľa jedľa.“

Hrala vlha
na flaute
v dlhom žltom
kabáte.
Keď na obed
mala hlad,
odmietla jej
flauta hrať.

Kĺzali sa
plžatá
na kĺzačke
od blata.
Kĺzali sa
samy v byte
dolu chrbtom
na ulite.

Smrť protektora

Je 28. decembra 1941. Z britského vojenského letiska Tangmore štartuje lietadlo typu Halifax na desaťhodinový nočný let. Jeho úlohou je vysadiť hlboko v nepriateľskom tyle nad územím Protektorátu Čechy a Morava skupinu mužov, ktorí majú pod parašutistickými kombinézami nenápadné civilné oblečenie. Ministerstvo národnej obrany emigrantskej československej vlády v Londýne posielalo do okupovanej vlasti príslušníkov československých vojenských jednotiek vo Veľkej Británii, ktorí sa dobrovoľne podujali plniť nebezpečné spravodajské úlohy. Sedem odvážnych výsadkárov malo nadviazať popretŕhané nitky spojenia medzi spravodajskou sieťou vybudovanou v protektoráte bývalými dôstojníkmi-odbojármi a emigrantskou vládou v Londýne. Najcennejším kusom ich batožiny bola preto malá krátkovlnná vysielacia. Libuša — tak ju pomenovali — mala byť mostom medzi domovom a Londýnom, mala sprostredkovať západným spojencom informácie o situácii v protektoráte, o vojenských transportoch, výrobe zbrojoviek, ako aj informácie o viacerých najtajnejších plánoch nacistického vedenia. Podobne ako ďalšie sabotážne akcie. Spomeňme hoci neúspešné bombardovanie plzenskej Škodovky, pri ktorom britské lietadlá navádzali výsadkári. Viacerí boli napokon zapojení aj do plnenia osobitnej úlohy, ktorou bola poverená tretia skupina letiaca decembrovou nocou k okupovanej domovine.

Antropoid

Iba úzky kruh zasvätencov vedel, že dvojčlenná skupina s krycím názvom Antropoid

nemala „zvyčajné“ spravodajské úlohy. V októbri 1941 zavolali na ministerstvo národnej obrany rotmajstra Gabčíka a rotného Svobodu, ktorí sa dobrovoľne prihlásili na splnenie osobitnej úlohy. Strohé archívne dokumenty nám nedávajú možnosť nazrieť do myslí a pocitov ľudí v rozhodujúcich okamihoch ich života, tým dvom sa však vtedy nepochybne pritajil dych a rozbúchalo srdce; dozvedeli sa, že majú uskutočniť atentát na zastupujúceho ríšskeho protektora.

Nasledovali dni plné príprav a domýšľania podrobností. Času nebolo nazvyš. Atentát sa mal uskutočniť už okolo 28. októbra. Tento deň je totiž v myšliach obyvateľov Československa spojený so vznikom ich štátu, so získaním národnej slobody a nezávislosti, ktorú fašisti teraz tak pošliapali. Zasiahla náhoda — Svoboda sa zranil pri výcviku a let bolo treba odložiť. V onú decembrovú noc sprevádzal Jozefa Gabčíka dvadsaťosemročný Jan Kubiš, rodák z Dolných Vilémovic pri Třebíči. Pochádzal z roľníckej rodiny, pracoval na „rodnom grunte“ až do vyhlásenia protektorátu. Nevedel sa zmieriť s nacistickou okupáciou a ako mnoho mladých ľudí odišiel tajne za hranice. Vo vojenských jednotkách, ktoré sa formovali vo Francúzsku a neskôr v Anglicku, chcel so zbraňou v ruke bojovať za slobodu vlasti, za obnovenie Československa. O rok starší Jozef Gabčík hovoril vynikajúco po česky, ale podľa dokumentov bol rodák zo Slovenska. Detstvo strávil v utešenej Rajeckej doline pri Žiline. Ako vyučený strojní zamočník zostal po skončení základnej vojenskej služby ďalej slúžiť v armáde. Ani on sa nedokázal zmieriť s rozbitím Československa. Za sabotáž na vojenskom materiáli v sklade pri Trenčíne, ktorý mal pripadnúť nemeckému wehrmachtu, mu hrozilo zatknutie. Tajne preto prešiel slovensko-poľské hranice a vstúpil do formujúcej sa vojenskej jednotky v Krakove. Z Poľska viedla jeho púť do Francúzska a odtiaľ posled-

ným transportom do Veľkej Británie. Pozemné vojsko, ku ktorému patrili, bolo odsúdené k nečinnosti. Žiadal preto, aby ho preložili k letectvu, kde sa ako strelec chcel zúčastňovať na povestnom leteckom boji o vzdušný priestor nad Britániou. Neskôr sa prihlásil do výsadkárskeho kurzu. Nasledoval tvrdý výcvik v Škótsku, ďalšie hodiny teoretickej prípravy pri Londýne...

Lietadlo Halifax práve vyšlo z nemeckej protileteckej paľby chrániacej plzenskú Škodovku. O štvrt na tri dáva pilot pokyn. Gabčík s Kubišom vyskakujú z lietadla do chladnej decembrovej noci. Hlboko dolu pod nimi je rodné Československo, ktoré nevideli dva a pol roka. Majú nejaké informácie a adresy spoľahlivých ľudí, ale od tohto okamihu sú odkázaní iba na seba, musia si poradiť s nečakanými situáciami a sami rozhodnúť ako najlepšie splniť úlohu.

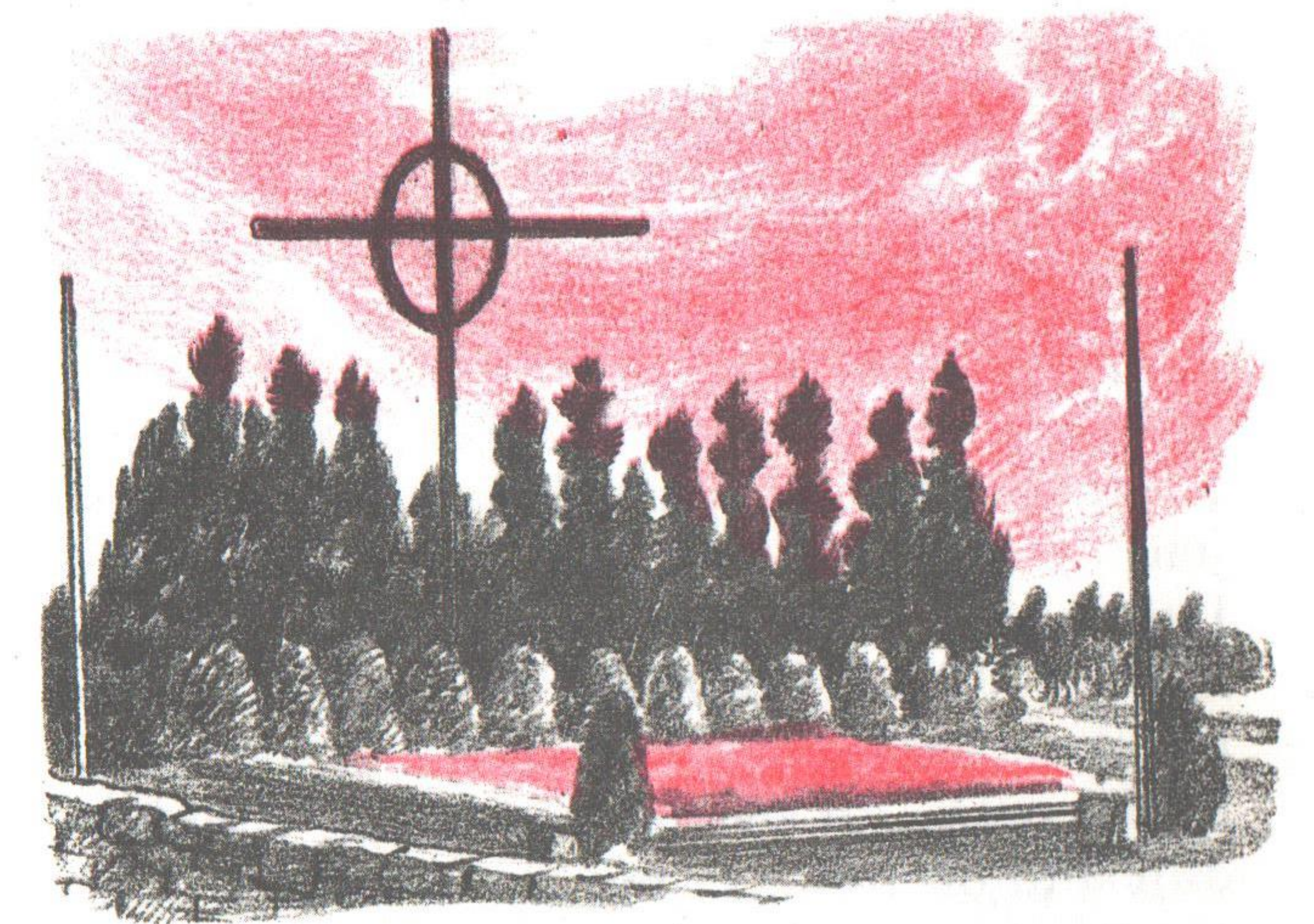
Život v tieni hákového kríža

Protektorátna vláda i protektorátny prezident boli podobne ako ďalšie české orgány iba zástenou nemeckej okupácie krajiny. Všade sa černeli nacistické uniformy. Vojnu vedúca Tretia ríša chcela čo najviac vyťažiť z bohatstva českých krajín. Z Čiech sa začali vo veľkom vyvážať do Nemecka potraviny, pričom v protektoráte sa zaviedol lístkový systém — prídela potravín. 17. novembra 1939 nacisti zavreli české vysoké školy. Mladí ľudia nemohli viac študovať, posielali ich na nútené práce do fabrík v Nemecku. Kto sa vzoprel, tomu hrozilo väzenie a koncentračné tábory.

Český národ sa s okupáciou svojej krajiny nezmieril. V prísnej tajnosti, v ilegalite pracujúca komunistická strana bojovala ďalej za obnovu ČSR. Sieť jej organizácií riadilo ilegálne ústredné vedenie v súlade s pokynmi vedenia strany, ktoré bolo v emigrácii v Moskve. Snažili sa zasiahnuť nacistov tam, kde to bolo pre nich najciteľnejšie. Ilegálne bunky v závodoch ochromovali výrobu sabotážami, heslom Pracuj pomaly! Vyzývali robotníkov

čo najmenej prispieť k uskutočňovaniu nacistických plánov. No neboli to len komunisti a robotnícka trieda. Hlásenia gestapa a bezpečnostnej služby hovorili o odpore a práci odbojových skupín aj medzi vzdelancami, bývalými dôstojníkmi, členmi telovýchovných sokolských organizácií. Boj českého národa za obnovenie ČSR, za znovuzískanie národnej slobody zosilnel najmä po prepadaní Sovietskeho zväzu v júni 1941. V prvom štáte robotníkov a roľníkov videli ľudia najlepšieho spojenca v zápase proti nacistickej okupácii. Pohlavári Tretej ríše začínali mať pocit, že sa im situácia vymyká z rúk. V septembri 1941 preto Adolf Hitler posielala na „zdravotnú dovolenku“ ríšskeho protektora Konstantina von Neuratha a za jeho nástupcu vymenúva muža s vznešene znejúcim menom — Reinhard Tristan Eugen Heydrich.

Obyvateľom Čiech nebolo treba tohto muža predstavovať. Jeho meno napĺňalo hrôzou myseľ všetkých porobených národov i jednoduchých ľudí v Nemecku. Heydrich stál na čele Hlavného úradu ríšskej bezpečnosti — najmocnejšieho nástroja, ktorý mal Hitler k dispozícii na udržanie poslušnosti zotročenej Európy. Heydrichovi podliehali všetky zložky polície, bezpečnostná služba doma i v zahraničí. „Jeho“ šibenice a gilotíny

Pamätník v Lidiciach.

„naprávali hlavy“ tým, ktorí mohli ohroziť panstvo fašistov. Koncentračné tábory pohltili zas tých, čo prejavili najmenšie známky nesúhlasu.

Hneď po príchode na Hradčany vyhlásil Heydrich stanné právo a zahájil masové zatýkanie a popravy. Terorom chcel zlomiť odpor obyvateľstva. No to bol iba začiatok jeho ďalekosiahlych plánov. Nacisti pokladali všetky slovanské národy za „menejcenné“. Český národ mal zmiznúť z povrchu Európy. Časť chceli ponemčiť, tých, čo nesklonia hlavy popraviť a poslať do koncentračných táborov a zvyšok vystahovať do oblastí okolo Bieleho mora. Územie Čiech malo byť osídlené Hitlerovi vernými Nemcami...

Na zákrute V Holešovičkách

Gabčík a Kubiš sa po zoskoku presunuli do Prahy. S pomocou českých odbojárov, ktorí im poskytli prístrešie a získavali informácie, sa pustili do plnenia svojej úlohy. Celé dni pozorovali Heydricha v jeho vidieckom sídle v Panenských Březanoch pri Prahe, zvažovali každý meter jeho cesty na Hradčany, uvažovali o položení výbušniny do jeho salónneho železničného vagóna... Napokon sa rozhodli pre miesto na trase jeho cesty na hrad, kde sa dnešná trieda Rudé armády stáča do ulice V Holešovičkách. Tam musí šofér pribrzdiť.

Streda 27. mája 1942 bol slnečný jarný deň. Pre Heydricha to mala byť posledná cesta na hrad. Podľa informácií získaných odbojármi chcel ešte v ten deň letieť do Berlína. Očakávalo sa, že Hitler ho poverí novými úlohami vo Francúzsku. I preto Gabčík, Kubiš a ďalší výsadkári a odbojáři zapojení do atentátu s napätím čakali na auto. Dohovorený záblesk zrkadielkom cez zákrutu a Jozef Gabčík vstupuje do jazdnej dráhy blížiaceho sa auta. V rukách má automat. Stlačil spúšť. Ale výstrel sa neozval. V rozhodujúcom okamihu sa mu zbraň zasekla. Duchaprítomný Kubiš vybral z aktovky granát, odistil a hodil. Výbuch.

Koniec „rišskeho protektora“.

Zraneného Heydricha zaviezli do neďalekej nemocnice na Bulovke a privolaní nemeckí špecialisti začínajú boj o jeho život. Ale márne. 4. júna zomrel na následky zranení. Celý český národ privítal smrť jedného z najnenávidenejších mužov v súkolí nacistickej moci ako akt spravodlivej odplaty za stovky zatknutých, popravených a umučených odbojárov a vlastencov.

Nacisti zúrili. Hitler požadoval okamžitú popravu 10 000 českých rukojemníkov. Ešte 27. mája vyhlásili v Prahe výnimočný stav. Vojsko a polícia prečesávali dom za domom. Začali sa masové popravy českých vlastencov. Pri raziách nacisti zatkli stovky ilegálnych pracovníkov, vo väzení sa ocitol každý, na koho padol čo len tieň podozrenia, že má niečo spoločné s atentátom. V noci z 9. na 10. júna obklúčili jednotky polície a wehrmachtu malú dedinku pri Kladne, ktorej meno dnes pozná celý svet — Lidice. Všetkých obyvateľov vyhnali z domov, ktoré zrovnali so zemou. Dospelých mužov hneď zastrelili, ženy poslali do koncentračného tábora Ravens-

brück. Zo 104 lidických detí osobitná komisia vytriedila 9, ktoré mali svetlé vlasy a modré oči. Zatiaľ čo ostatné poslali do koncentračného tábora v Lodži, týmto deviatim určili iný osud. Poslali ich do nemeckých rodín na výchovu. Dostali nové mená, nových rodičov, smeli hovoriť iba po nemecky a pomaly zabúdali na Lidice, rodný kraj. Nemali sa dozvedieť, čo sa stalo s ich otcami a starými otcami, kde sú ich mamy a staré mamy. Mali sa stať Nemcami, fanatickými prívržencami Adolfa Hitlera... Keď sa po vojne Červenému krížu podarilo vypátrať tieto deti, mnohé sa museli znovu učiť rodnú češtinu.

Podobný osud ako Lidice postihol neskôr obec Ležáky, odkiaľ istý čas vysielala „Libuša“. Celé rodiny, príslušník, ktorých pomáhal Gabčíkovi a Kubišovi, nacisti vyhubili. Vrátna detí. Vďaka zrade sa im napokon podarilo odhaliť úkryt výsadkárov v kryptách pravoslávneho kostola v Resselovej ulici. 18. júna sa začal posledný nerovný boj odvážnych výsadkárov s nacistickou presilou.

Nemeckým fašistom sa napriek teroru, popravám, hrozbe koncentračných táborov nepodarilo zlomiť odpor v Čechách. Sila národov bojujúcich za slobodu je veľká. Namiesto každého popraveného bojovníka sa stavajú noví. Až do konečného víťazstva.

Keď roku 1948 pomenovali dedinu Beš na Žitnom ostrove menom Jozefa Gabčíka, nik netušil, že ju raz inžinieri zvolia za miesto výstavby jedného z najodvážnejších technických diel našej doby. Možno práve dnes večer bude v televízii záber z výstavby sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros, z práce hrdinov našej doby — inžinierov, technikov, stavbárov. Spomeňte si pri tom na Jozefa Gabčíka, Jana Kubiša a ich druhov, na stovky známych a neznámych hrdinov spred štyridsiatich piatich rokov, ktorí obetovali svoje životy práve pre možnosť stavať v slobode a mieri i takéto obrovské diela prinášajúce úžitok nám všetkým.

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ
Katedra čs. dejín a archívnickva FFUK
ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Ako znesie sliepka dve vajička za deň

Rozhovor
so spisovateľom
a filmovým scenáristom
Dušanom Dušekom

V apríli si s nami rado zažartuje nielen počasie, ale aj naši priatelia. Spomínate si na nejaký žartík, ktorým ste niekoho „dopálili“?

Rád by som niekoho dopálil, ale bo aspoň zapálil pre nejakú vylomeninu, ale nemám takú náтуру, čo úprimne ľutujem. O to väčší obdivujem takýchto majstrov života, je s nimi vždy a všade veselo — a rád o nich píšem. Preto sa mi do jednej poviedky dostal aj strýc Bordáč zo Šaštína, ktorý až do smrti vymýšľal všelijaké žarty a šibalstvá, aby nimi zabával ostatných ľudí. Raz akejsi tecinka nahovoril, že nemôže mať od jednej sliepky dve vajička za deň: nech len vystriehne, kedy sliepka

znesie prvé vajce, potom ju hneď musí chytiť a zaniest na hodinu do pivnice, do tmy, kde si sliepka myslí, že je noc. Potom ju vypustí na dvor, kde si sliepka zase myslí, že je ďalší deň — a má druhé vajičko. Tecinka to skúšala aspoň týždeň. A strýc sa smial za plotom. S takýmito ľuďmi strácam prehľad v kalendári, každú chvíľu niečo vymyslia a mne sa zakaždým zdá, že je 1. apríl.

A z vás si už niekto vystrelil?

Zo mňa si veselo strieľajú vo vydavateľstve. Sľubia, že mi v tomto roku vydajú knihu, aj mi to potvrdia zmluvou — a ja čakám, čakám, ešte na Silvestra verím, že sa kniha predsa len zjaví, ale 1. januára zistím, že sa mi za oknom smejú vrabce a volajú: „Apríl! Apríl.“

Debutovali ste knižkou *Strecha domu*. Ten váš, rodný, mal už panelový strop?

Narodil som sa už dosť dávno a naozaj doma, lebo vtedy sa to ešte dalo: o panelákoch nebolo ani chýru. Ako je známe, deti ohlasujú svoj príchod na svet poriadnym revom, ktorý by v paneláku bolo počuť z prízemí najmenej na 11. poschodie, preto dnes mamičky chodia rodiť do pôrodníc, aby nevyrušovali susedov. V takom paneláku počuť aj myšlienky. Neveríte? Z nášho domu, kde teraz bývam, sa postupne odsťahovalo päť spisovateľov, lebo pri písaní počuli, ako za stenami rozmýšľajú ďalší autori, takže nakoniec hrozilo, že budeme všetci písať o tom istom, tými istými vetami...

V knižke *Oči a zrak* ste si aj zabásnili. Potom ste sa však poézie zriekli. Prečo?

Pre mrkvu! Chcel som kamarátom básnikom ukázať, že keď chcem, napíšem básničku aj ľavou rukou, lenže oni mi rýchlo ukázali a dokázali, že keď chcú, napíšu poviedku alebo rozprávku ešte ľahšie, bez všetkých mojich trápení a neistôt — a tak básničky nepíšem, aby som kamarátov básnikov zby-

točne neprovokoval, aby som im neliezol do kapusty; za to vraj dajú pokoj mojej mrkve.

Mnohé z detí si obľúbili *Pišťáčika* — hrdinu niekoľkých vašich kníh. Máte preňho vymyslené dajaké nové príbehy?

Nijaké príbehy a príhody som pre Pišťáčika nevymýšľal, práve naopak, Pišťáčik ich vymýšľal pre mňa: niečo zažil, niečo si vymyslel, potom mi to rozprával — a ja som to iba zapísal. Ale odkedy sa oženil, má toľko starostí s vlastnými deťmi, že na mňa, vlastného tatka, nemá ani chvíľu čas. Ešte dobre, že sú tie decká a ich vylomeniny — možno raz o nich zase niečo napíšem.

Rozhovor pripravila
NATAŠA PAVUĽAKOVÁ

Kniha, ktorú mám rád

ČITATELSKÁ SÚŤAŽ

Dievčatá a chlapci,

z listov, besied a stretnutí s vami vieme, že čítanie stále patrí medzi vaše najobľúbenejšie činnosti vo voľnom čase. Mnohí ste, alebo chcete sa stať členmi Klubu mladých čitateľov, ktorý ponúka v jubilejnom 25. ročníku výber najlepších kníh pre vás, čo ste práve zdolali písmená abecedy, i pre vás, čo sa onedlho rozlúčíte so základnou školou.

Z dlhého radu kníh (nielen z KMČ), ktoré ste doteraz prečítali, určite vám utkvela v pamäti jedna, ktorú ste si obľúbili väčšími ako ostatné, ktorú znova čítate, stále v nej objavujete niečo nové, pekné, k čomu je hodno sa vracieť, ktorej hrdinov či hrdinke by ste sa chceli podobať.

Keďže chceme vedieť, ktorá je to kniha, ako vám čítanie pomáha vyjadrovať svoje myšlienky, či ste

takí dobrí pisatelia ako čitatelia, rozhodli sme sa vyhlásiť čitateľskú súťaž o najkrajšie, najúprimnejšie a najoriginálnejšie napísané správu na tému **KNIHA, KTORÚ MÁM RÁD**. Veríme, že nás nesklamete, že nám pošta doručí celé vrecia listov zo všetkých kútov Slovenska.

Vaše listy zaradíme do troch vekových skupín. Prvá od 7—9 rokov, druhá od 10—12, tretia od 13—15 rokov. Rozsah listu neobmedzujeme. Nezabudnite sa čitateľne podpísať, uviesť svoj vek, presnú adresu doma a poštové smerové číslo.

Desať najlepších príspevkov z každej vekovej kategórie odmeníme kolekciami kníh. Najkrajšie listy uverejníme v časopise *Slniečko*. Päťdesiat súťažiacich z každej skupiny dostane odznak Klubu mladých čitateľov. Príspevky pošlite najneskôr do 30. júna 1987 na adresu: Vydavateľstvo Mladé letá, tlačová redakcia, nám SNP 12, 815 19 Bratislava. Na zadnú stranu obálky napíšte heslo: **KNIHA, KTORÚ MÁM RÁD**.

Na vaše príspevky sa teší
redakcia KMČ
a vydavateľstvo Mladé letá

Dievčatá a chlapci, milí slniečkári!

Dávnejšie, keď poniektorí z vás ešte nevedeli ani čítať, zoznamovali sme vtedajších čitateľov *Slniečka* s prírodopisnou zvláštnosťou — so sovou klubovou, ktorú na rozdiel od sovy obyčajnej, pálenej či ušatej nenájdete v nijakom prírodopise

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

alebo atlase vtákov. Zato však sedí na každej knižke vydavateľstva Mladé letá, ktorá vychádza v Klube mladých čitateľov. Prečo sa k tomu vraciame? Nuž preto, lebo z našej sovy klubovej sa v tomto roku stáva strieborná sova klubová nie preto, že by bola azda náhle ošedivela, ale preto, lebo sa spolu s Klubom mladých čitateľov dožíva strieborného jubilea — dvadsiatich piatich rokov. Keďže dvadsaťpäť rokov je už „solidné“ výročie, radi by sme vám povedali niečo bližšie o knižkách jubilejného ročníka už teraz, keď ešte máte možnosť objednať si tie z nich, ktoré vás zaujmú. Nuž a pretože nad výberom sme si trápili hlavy ešte väčšími ako po „obyčajných“ ročníkoch, trochu toho striebra sa ušlo aj nám v podobe šedin, čo nám pribudli na hlave od tuhého rozmýšľania.

Pri svojich prípravách na jubileum sme nezabudli, že v tomto roku oslávi významné životné jubileum aj známa slovenská spisovateľka pre deti *Mária Haštová*, a preto sme sa rozhodli zaviesť jej novým vydaním knižky *O starenke z Ostrého vrchu*. Sú v nej pôvabné a ľudským teplom prežiarené rozprávky, ktoré sa čítajú rovnako dobre ako ľudové, ale ich motívy sú nové, neošúchané a príťažlivé. Za osobitnú zmienku stojí pekný a bohatý jazyk, ktorým je napísaná.

Druhým slovenským autorom, ktorého poznáte dobre aj zo stránok *Slniečka*, je v tomto ročníku *Jozef Pavlovič*. Nepochybne vás príjemne prekvapí jeho najnovšia knižka *Šteško Drievko a Alenka z polienka*. Do humorne ladeného rozprávkového príbehu o dvoch oživených drevených bábkach a ich nevidaných dobrodružstvách vložil spisovateľ závažné myšlienky o túžbe po šťastí,

láske, súlade medzi ľuďmi, o prírode a vzťahu ku všetkému živému v nej.

Na rozhraní rozprávky a skutočného sveta sa odohrávajú príbehy u nás zatiaľ neznámej, ale vo svojej vlasti významnej a uznávanej litovskej spisovateľky *Vytaute Žilinskasovej* v knižke *Morská hviezdica*. Zavanie z nich exotika prímorského severského kraja, hlboké porozumenie pre radosti i starosti malého človeka a každého drobného, bezbranného tvora na zemi.

Kým sme ešte v rozprávkovej oblasti, niekoľko slov o knižke belgického spisovateľa a básnika *Mauricea Carèma Kráľovstvo kvetín*. Je to poetický a zároveň pútavý príbeh o dievčatku, ktoré neodtrhlo kvet a za odmenu sa dostalo do ríše kvetín a iných rastlín. Tajomstvo a čaro poznávania tu nadobúda rozprávkovú podobu. Dielo vychádza po celom svete.

Aby sa necítili ukrivdení ani milovníci dobrodružného a iného napínaveho čítania, zaradili sme do jubilejného ročníka nové vydanie známej a obľúbenej knihy *Karla Maya Poklad v Striebornom jazere*.

Po prvý raz v dejinách klubu vyjde tu kniha, preložená z dánčiny. Bude to detektívny román zo súčasnosti, napísaný živým a šťavnatým jazykom. Zápletku je na úrovni dnešnej doby, krúti sa okolo počítačov. Autorom je *Kerstin Holst*, názov: *Záhada okolo počítača*.

V jubilejnom ročníku nemôže, pochopiteľne, chýbať ani obľúbená sci-fi literatúra. Tentoraz sme siahli po už klasickom románe *G. Wellsa Neviditeľný*.

A na záver malá poznámka: knihy jubilejného 25. ročníka KMČ začnú vychádzať od septembra tohto roku.

ELENA LINZBOTHOVÁ

zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

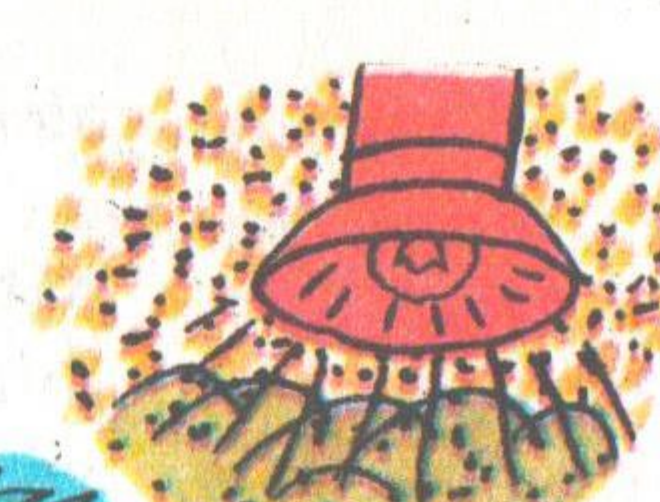

SERIAL KINNED 8

Kráľ púšte

10. JÚL

1. V BATERAKETE SA SPALO PRÍJEMNE, ALE TROCHU SME PREMZRLI. POKAZIL SA BATE-OHRIEVAČ. OD PYRAMÍD DO PÚŠTE JE NA SKOK.

2. DVE HODINY SME SE DELI V KABÍNE, KÝM SA USADIL SAHARSKÝ PIESOK ZVIRENÝ MOTOROM NA SVETELNÝ POHON.

3. HORÚČAVA SA STUPŇOVA A NAŠE POHODLNÉ BIELE ARABSKÉ ODEVY PORIADNE PREVLHLI.

5. Som vediaci prevádzky ALIBABA. Obstará Vás mojich 40 čašníkov

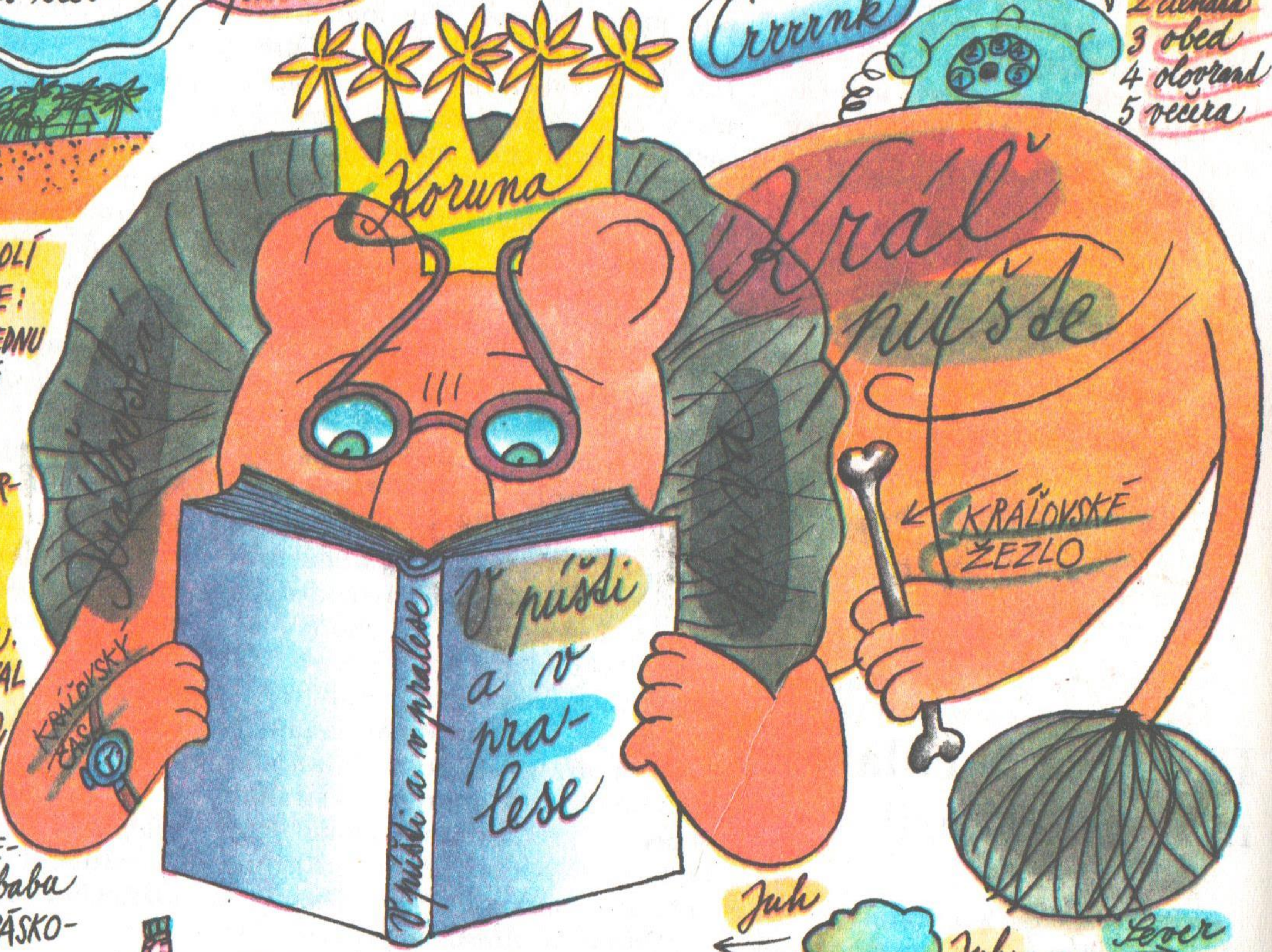
Bolo nám so srebá?

Požalujme so kráľovi púšte.

Crunk

- 1 raňajky
- 2 denáre
- 3 obed
- 4 olovtan
- 5 večera

7. NAŠLI SME HO V ÚDOLÍ V KRÁĽOVSKÉJ POLOHE: LEŽAL SI A ČÍTAL JEDNU SLÁVNÚ KNIHU, KTORÚ NOSÍM V MALÍCKU...

8. LEV SI VŠETKO POZORNE VYPOČUL A ZDVÍHOL PÚŠTNY TELEFÓN. ALIBABA PRÍŠIEL NA ŤAVE NAJNOVŠIEHO TYPU. KRÁĽ PÚŠTE SI HO POZVAL NA KOBERČEK. VŠETKO, O ČO NÁS OZBÍJAL, VRÁTIL. ALE TO NESTAČILO. KOBERČEK BOL LIETAJÚCI A ZANIESOL ALIBABA DO OÁZY, KDE NOSIA PÁSKOVANÉ UNIFORMY.

9. PO KRÁĽOVSKÉJ HOSTINE NÁS LEV POZVAL DO ÚDOLIA ZVANÉHO Gal-e-ria. BOLI TAM PREKRÁSNE SKALNÉ KRESBY, STARÉ 6.000 ROKOV. JEDNA SA PODOBALA NA ITYHO TAK, AKO BY VYPADLA Z ITYLANDU. A TO SME EŠTE NEVIDELI FATA-MORGÁNU....

